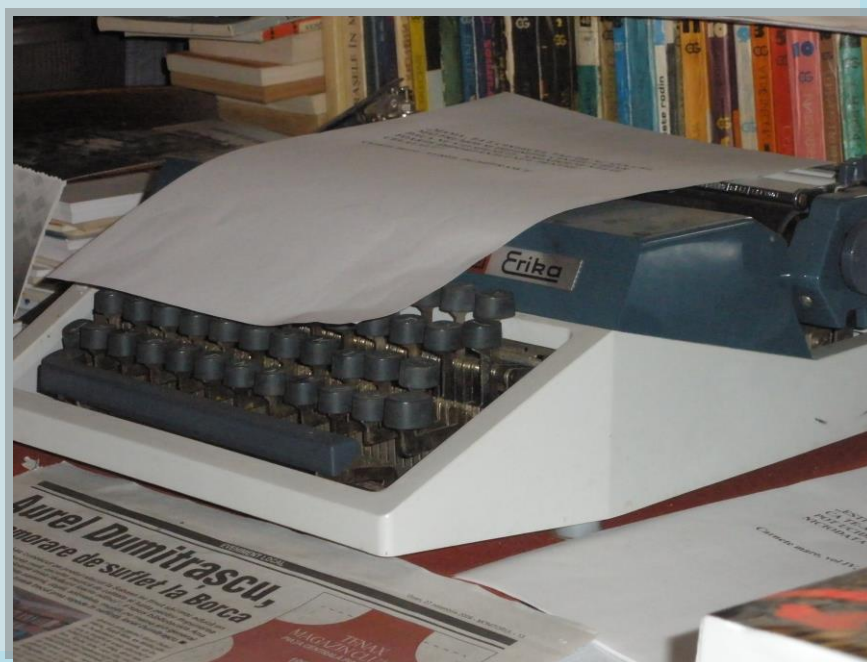

BIBLIOTECA DIN NORD

Revista Liceului „Mihail Sadoveanu”
și a Fundației „Scriitor Aurel Dumitrașcu” Borca, Neamț

EDITIA DE TOAMNA, 2023

Din sumar:

- ◆ **EDITORIAL:** Nostalgii de toamnă
- ◆ **ESEU:** Ce reprezintă liceul pentru mine
- ◆ **RESTITUIRI:** Expedițiile *Indagatores* (VII)
- ◆ **INFO:** Inteligența artificială (II)
- ◆ **PSIHLOGIE::** Umilirea copiilor
- ◆ **NOI, DESPRE NOI:** Cenaclul „Flacăra” Redivivus

ISSN 2601 – 5110

ISSN–L 2601 - 5110

EDITORIAL

Nostalgii de toamnă...

„Nici frumusețea primăverii, nici cea a verii, nu are farmecul și grația pe care le-am văzut într-o singură înfățișare a toamnei”

John Donne

Toamna este anotimpul care te ghidează către frumusețe în schimbare și te îndrumă să te bucuri de melancolie într-un mod autentic. Este un timp al tăcerii ce te cheamă către introspecție și recunoștință pentru toate darurile pe care natura ni le oferă.

Toamna reprezintă anotimpul care transformă

natura într-o pictură magică, vie, semnifică dansul culorilor și al sentimentelor în sufletele noastre. În acest anotimp, soarele este mai delicat, mai sfios, desprins parcă dintr-o galaxie a culorilor și umbrelor care te face să te simți într-o poveste.

Toamna sosește cu lumini strălucitoare în culorile curcubeului, culori ce se aștern tăcute peste dealuri și livezi ai căror copaci rămân împăcați fără frunze, ce așteaptă cu înfrigurare iarna, când o parte a naturii se pregătește pentru hibernare, în somnul lung din care le trezește soarele primăverii și natura la viață.

Toamna nu este despre sfârșituri, ci despre începuturi. Nostalgia nu este o boală. Este o metodă terapeutică folosită în intervențiile contra depresiei și Alzheimerului. Este modalitatea prin care putem fi mai ancorați mai bine în momentul prezent, prin emoțiile pe care le putem simți și conexiunile cu cei din jur. Nostalgia ne poate trezi pentru a privi călătoria noastră prin viață, rolul și misiunea noastră pe acest pământ, ne poate face să renunțăm la trecut, fără a ne mai agăța de el și să privim spre viitor cu încredere.

Prin forma în care ne conectăm cu trecutul, prin emoțiile ce se resimt ori de câte ori navigăm spre el, ne dăm seama dacă privim cu acceptare și împăcare, având un sentiment de liniște și armonie, practic, privim cu nostalgie. În schimb, dacă se face conectarea în trecut și trezim sentimente de ură sau de neliniște, nostalgia este de fapt o ruminație care se poate transforma în ceva nebenefic.

O călătorie de toamnă, prin toate spațiile naturii, având un colorit cât mai bogat, încununat de un apus superb de toamnă poate fi definită ca o plăcere unică a vieții. Trebuie doar să știi să te bucuri de moment. Sunt atâtea sute de plăceri mici ale vieții pe care le ignorăm în goana noastră obsesivă după plăcerile mari, uităm că între nimic și perfect există satisfăcător, frumos, îndeajuns, mulțumitor și uităm că neavând nimic, avem de fapt totul.

Niciun anotimp nu „moare” mai frumos decât toamna...

Profesor pentru învățământul preșcolar, Maricica Popescu

„Liceul dintre stele” la aniversare

Trei zile de bucurii, de artă, de întoarcere la origini...trei zile de sărbătoare au fost la Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca care a împlinit 70 de ani de la înființarea primei clase de ciclul liceal!

În prima zi a fost organizată o activitate închinată lui Adrian Păunescu care s-a stins în data de 5 noiembrie 2010. Acesta a fost evocat prin cântec și poezie, în sala amfiteatru „Mircea Afloarei”. Elevi ai liceului coordonați de domnul Cătălin Popovici au adus în fața publicului pe note muzicale și pe ritmuri de chitară versuri ale poetului. Domnul Marius Coșerariu și doamna preoteasă Elena Ropotoaia alături de asociația „Eu cred” au bucurat spectatorii cu poezia lui Adrian Păunescu care a prins alt contur, cântată de elevi, vocal și acompaniați de instrumente. La auzul cântecelor, s-a lăsat cu lacrimi, cu nostalgie, cu zâmbet, cu „piele de găină”, căci acesta este impactul poeziei lui Păunescu, care a acoperit aproape toate domeniile din care se putea scrie lirica. Versuri despre părinți din poezia „Telefon peste moarte” au avut un impact emoțional, căci mesajul acestei poezii este unul profund.

La mulți ani, „Liceul meu dintre stele”!

Ionela –Diana Cotirgășanu, clasa a XII-a C

ESEU

Ce reprezintă liceul pentru mine

Pentru unii liceul reprezintă doar o instituție de învățământ, însă pentru mine liceul este o etapă crucială în formarea mea ca persoană.

Este locul unde elevii își creează amintiri alături de colegi și profesori, aici se pun primele baze spre viitor.

În primul rând, liceul este mediul în care am întâlnit oameni noi și cu care am creat legături strânse care vor dăinui o perioadă îndelungată de timp

Pe lângă faptul că am învățat lucruri academice ce ne vor fi de folos în viitor, am învățat despre valori și principii importante, cum ar fi disciplina, responsabilitatea și respectul față de ceilalți.

În plus, datorită liceului am avut oportunitatea de a învăța și aprofunda cunoștințele. Profesorii din acest liceu au jucat un rol foarte important în dezvoltarea mea intelectuală, ei m-au încurajat să învăț și m-au ajutat să-mi descopăr potențialul, cu toate că am avut și profesori cu care nu am simpatizat întotdeauna.

În final, liceul înseamnă pentru mine o perioadă de creștere, descoperire și formare în care am învățat nu doar despre materii școlare, ci și despre mine însămi.

Rebeca Luca, clasa a X-a C

Modelul meu în viață

Dintre toate persoanele din viața mea, părinții mei îmi oferă inspirație, iar ei sunt modelul meu în viață.

Chiar dacă nu pot să semăn cu ei în totalitate, pot să iau calitățile pozitive și să le aplic în viața mea.

Spre exemplu, de la mama vreau să iau dragostea față de familia ei și devotamentul.

Iar de la tata aș culege blândețea, răbdarea și viața lui de credință pe care mă inspiră până în prezent.

Nu cred că există inspirații mai mari în viață decât proprii noștri părinți care au dat ce-i mai bun pentru a ne crește, și cred că și ei s-ar bucura să afle că vrem să le urmăm pașii.

Rebeca Luca,
clasa a X-a C

Adelina Alexandroae
Clasa a III-a

Vocea inocenței

Cum spune și definiția, inocenții sunt acele persoane fără lipsa vinovăției, cu suflet curat. Această calitate este o caracteristică foarte importantă pe care doar puțină lume o are.

De multe ori inocența se desfoară în toată splendoarea ei, pentru că adolescenții sunt lipsiți de griji. Mama preia toate greutățile.

Inocența este o sursă de iubire, de prea mare încredere în alții. Noroc de părinții care ne învață să trecem peste obstacolele pe care noi încă nu le-am întâlnit.

În final inocența este cea mai frumoasă și importantă însușire pentru că suntem încrezători, plini de speranță, cântăm, dansăm, ascultăm muzică, urcăm munții și vedem viitorul în roz. Suntem la vârsta la care nu am pierdut nimic și nici nu ne imaginăm cum ar fi să trăim suferința pe care o vedem la alții.

Paula Cofîrgășanu, clasa a X-a A

Te interesează ce spune lumea?

Nu sunt genul de om căruia să îi pese de criticile celor din jur și nu aş pune niciodată la suflet părerile altora despre mine.

Cred că oamenii se leagă unii de alții prin comportamentul și preferințele lor, deci aceștia pot avea opinii diferite în legătură cu o situație anume, pozitivă dar și negativă.

Bineînțeles, este o mare diferență între a te interesa ce spun alții despre tine și a te interesa de imaginea ta.

Imaginea este ceea ce îți impui să fii, iar vorbele sunt ceea ce văd diferite tipologii de oameni la tine.

Cum spun și proverbele, oamenii vorbesc orice ar fi și fiecare în funcție de felul său, te va critica sau nu. Oamenii sunt complicați, cu gânduri diferite și indiferent că nu vorbesc acum, mâine o vor face.

Gabriela Pipirigeanu, clasa a X-a C

Reciclarea sticlelor și borcanelor

Până în anul 1990 se valorificau sticlele și borcanele prin colectarea și reutilizarea lor. În acea perioadă obiectele din plastic nu aveau așa de mare răspândire ca astăzi. Se păstrau în gospodărie sticlele și borcanele necesare pentru conserve. Toată lumea știa că sticla nu este atât de nocivă ca plasticul, nu are substanțe chimice periculoase, care se răspândesc în organism.

De asemenea, după ce se consuma conținutul, se înapoiau sticlele și borcanele la centrele de colectare sau chiar la alimentara. Se primeau bani în schimb sau se puteau cumpăra alte produse, reprezentând contravaloarea lor.

Ideea de colectare și reutilizare a acestora era una foarte bună datorită faptului că sticlele nu se mai aruncau, deci nu se mai făcea risipă. Ar fi cea mai bună idee să se reia această practică. Se aruncă enorm de multe ambalaje de sticlă, atunci când ar putea fi reutilizate cu succes. Să ne gândim ce greu se fabrică o sticlă sau un borcan, câtă materie primă, câtă muncă trebuie investită. Și câtă economie s-ar putea face prin procesul de reciclare.

Gabriela Pipirigeanu, clasa a X-a C

Câtă putere dai gândurilor negative ?

Gândurile negative au un impact semnificativ asupra stării noastre de spirit și a vieții noastre în general. Gândurile negative pot să ne facă să ne simțim triști, anxioși sau neîncrezători și pot afecta relațiile noastre.

Atunci când ne lăsăm pradă acestor gânduri și le permitem să ne acapareze, ele devin tot mai puternice și pot avea un impact negativ asupra noastră.

Este util să ne înconjurăm de oameni pozitivi și să avem activități care ne fac să ne simțim bine. Un prim pas important este să fim conștienți de gândurile negative și să le recunoaștem drept simple gânduri, nu adevăruri despre noi.

Cu puțin efort și conștientizare, putem să ne schimbăm perspectiva și să ne concentrăm pe lucrurile pozitive din viață. Să nu uităm niciodată că suntem mai puternici decât gândurile noastre negative.

Mihaela Ciubotă, clasa a X-a C

Cui spui: „Te iubesc”

Cui îi spui tu: Te iubesc? La primul contact și pentru mulți oameni pare o întrebare romantică, sensibilă chiar.

Dar mă întreb eu: cui spun: „Te iubesc!”? În minte îmi vine răspunsul: Mie însumi. Mai întâi de toate, înainte să dăruiesc iubirea și să pot spune un „Te iubesc!” trebuie să am de unde, iubind-mă pe mine.

Cu siguranță, când spun „iubire de sine”, nu mă gândesc la egocentrism, fiind o extremă, dar nici iubirea dăruită celor din jur, necondiționată și uitând de bunăstarea ta, doar pentru a primi validare și dragostea, pentru a umple golul din suflet și pentru a găsi iubirea pe care nu ți-o poți dăruia, în ceilalți, nu este o soluție. Iar seara, la sfârșitul zilei, îți dai seama de propria stare, pentru că nu te iubești pe tine însuși. Undeva la mijloc, prin echilibru, putem găsi adevărata opțiune și calea spre fericire. Iubește-te pe tine, îndrăgostește-te de tine însuși, doar atunci poți dăruia cu adevărat iubire celorlalți, doar atunci poți fi fericit prin împlinire sufletească.

Iubește-ți eșecurile, defectele, punctele forte, realizările, altfel nimeni nu o va face înaintea ta.

Apoi pot spune: „Te iubesc!”, celei care mi-a dat viață, sacrificând-se zi de zi. Apoi pot iubi și a arăta aceasta oricărei ființe care mă face fericit fiind eu însumi, prietenilor care îmi pun zâmbetul pe față.

Ruben Carază, clasa a XII-a C

Cui spun „te iubesc”?

Te iubesc, două cuvinte mari, profunde care transmit unul dintre cele mai frumoase sentimente, cel de iubire, care trebuie neapărat împărtășit.

Cui spun eu „te iubesc”?

Dacă stau să mă gândesc, aș adresa aceste cuvinte multor persoane, dar în special fratelui meu căci am o multitudine de motive pentru care aș face-o. Bunătatea, generozitatea și raționamentul îl fac unul dintre cei mai speciali oameni pe care îi cunosc.

Îi mulțumesc pentru că a știut să fie cel mai calitativ ideal omenesc demn de urmat!

Ionela –Diana Cotirgășanu, clasa a XII-a C

PUȚINĂ GRAMATICĂ

Palindromurile

Palindromurile sunt cuvinte/fraze care se citesc identic de la stânga la dreapta sau de la dreapta la stânga, au apărut în Grecia antică și sunt atribuite poetului Sotades.

Latinii foloseau palindromurile (nu le numeau așa), cel mai cunoscut este un vers al poetului Vergiliu care descrie fluturii de noapte:

„*in girum imus nocte ecce et consumimur igni*” (Ne învârtim în cerc în timpul nopții și, iată, suntem consumați de foc).

Termenul a fost folosit prima oară în 1638 în limba engleză (autor fiind poetul Henry Peacham).

Cu toate că termenul „palindrom” este format din două componente din limba greacă, *πάλιν* (palin, „înapoi”) și *δρόμος* (dromos, „drum,

direcție”), în greacă se folosește *καρκινικός*

(carcinicos, „precum racul”);

Cel mai lung cuvânt palindromic din limba

română este „elenofonele” (11 litere) iar cea mai lungă propoziție palindromică din

română (cu sens): „Ele ne seduc elevele cu desenele”!

În imagine, un grafitti palindromic din Pompeii, *Careul Sator*, scris înainte de erupția Vezuviului din anul 79, secolul I e.n.

BIBLIOGRAFIE

Palindromuri. În : *Dexonline*: [on-line] [accesat 11 decembrie 2023]. Disponibil pe internet la adresa <https://www.facebook.com/search/top?q=dexonline>

Bibliotecar, Despina Gheorghiu

Limba latină – încotro?

*Nullum est iam dictum, quod non sit dictum prius. – Terentius
(Nu există nimic care să nu fi fost spus mai devreme)*

Considerată o limbă moartă (ținând cont că nu se mai predă decât în universitate și preuniversitar, la filologie și la profilul teologic—ca disciplină din curriculum și în domeniul religios), limba latină pare astăzi multora, în mod exagerat, depășită. Neavând o utilitate imediată (cum are limba engleză, de exemplu, ca limbă de circulație internațională), limba latină este totuși inclusă în programa de gimnaziu, la clasa a VII - a, sub denumirea *Elemente de limbă latină și de cultură romanică*, iar la liceu, la filologie, științe sociale și teologie, îi sunt atribuite

câte o oră pe săptămână, respectiv două, în clasa a XI – a.

Până în 2009, Limba latină era una dintre disciplinele la alegere, pentru proba C, la Examenul de Bacalaureat, iar în prezent tendința este să se elimine de tot din planurile-cadru, asta în timp ce, în țările europene civilizate, greaca și latina (limbile clasice, așadar) au prioritate în rândul disciplinelor-opțional, din conștiința că fundamentul Europei de astăzi stă pe cultura și civilizația acestora, perpetuate, în timp, în

special prin arte (literatură, artele plastice etc.), produse spre care limba, idiomul este primul catalizator.

A învăța limba latină astăzi înseamnă să te supui unei anumite discipline a muncii (reguli de pronunție, istoric al formării limbilor de origine latină, minime reguli gramaticale—măcar pentru posibilitatea de a face comparații, sensul de etimon, câteva noțiuni de morfologie și sintaxă, scurte fragmente literare), să te întorci la istorie, pentru a înțelege mersul lucrurilor, să înveți să prețuiești filosofia și experiența de viață a înaintașilor. Nu e puțin lucru când află că limba latină (introdusă în Peninsula Italică de către populația emigrată din nord, cu aproape 1200 de ani înaintea nașterii lui Hristos, pe vremea când Roma nu era decât o simplă așezare de-a lungul malurilor râului Tibru, în Latium, Italia centrală) ajunge—prin 250 î.H. limbă dominantă în Italia, iar pe măsură ce puterea Romei se răspândește, și în restul Europei cucerite de romani. Latina vulgară vorbită de soldați, în contact cu idiomul autohtonilor, a dat naștere limbilor romanice vorbite astăzi în Spania, Franța, Italia, Portugalia și România.

Totodată, limba latină cunoaște și o înfloritoare evoluție, prin dezvoltarea literaturii la romani, a cărei perioadă de maximă dezvoltare (70 î.H.-130 d.H.) cuprinde operele în proză ale lui Iulius Caesar, Livius și Cicero, precum și prin poezia lui Catull, Lucrețiu, Virgil, Horațiu și Ovidiu, dar și textele filozofice și dramatice ale lui Seneca și scrierile istoricului Tacitus, surse de inspirație pentru literaturile lumii.

După căderea Imperiului Roman, timp de o mie de ani, limba latină rămâne cel mai important mijloc de comunicare scrisă și vorbită, în special pentru persoanele instruite sau în diplomație. În Renaștere, interesul cărturarilor se manifestă și pentru recuperarea limbii și a civilizației latine. Chiar și între secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, latina a rămas limba mediilor

erudite. Pope, T.S. Elliot și Milton sunt exemple de autori influențați de literatura latină, unii dintre ei scriind direct în latină. Cu toate că utilizarea latinei în secolul al XXI-lea este mult mai limitată, Biserica Catolică o folosește în continuare ca limba documentelor ei oficiale. În Finlanda există chiar un post de radio care anunță știrile în latină și a fost lansat un CD cu muzica lui Elvis în latină!

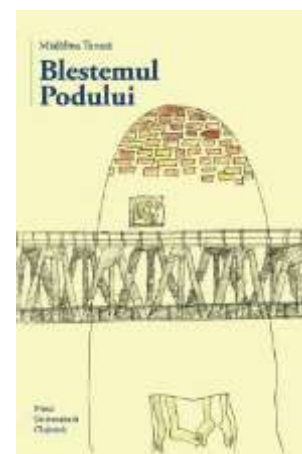
Dincolo de aceste realități, înțelepciunea proverbelor constituie prin ea însăși un argument pentru cunoașterea (fie și minimală) a limbii latine: *Aurea mediocritas* (Aurita cale de mijloc), *Barba non facit philosophum* (Barba nu te face filosof), *Experientia docet* (Experiența te învață), *Nemo propheta in patria sua* (Nimeni nu-i profet în țara sa), *Optimum medicamentum quies est* (Cel mai bun medicament este odihna), *Plenus venter non studet libenter* (O burtă plină nu iubește studiul), *Quod licet Iovis, non licet bovis* (Ceea ce-i este permis lui Jupiter nu-i este permis și unui bou), *Repetitio mater studiorum est* (Repetiția este mama învățaturii), *Ridendo castigat mores* (Râzând se corectează moravurile).

Profesor, Ecaterina Carază

LANSARE DE CARTE

„Ceea ce mă impresionează cu adevărat este o carte care, după ce ai terminat-o de citit, te face să-ți dorești ca autorul ei să fi fost un minunat prieten de-al tău, pe care să-l fi putut suna oricând îți doreai”- J.D.Saligner

Afirmația lui J.D.Saligner scoate în evidență că o carte bună te face să o recitești cu același entuziasm, iar dorința cea mai mare este ca autorul să -ți fie cel mai bun prieten. În data de 7 -9 noiembrie la Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, s-au organizat Zilele Liceului și s-au sărbătorit 70 de ani de la înființarea primei clase de liceu. În data de 7 noiembrie, prima activitate, care a fost peste măsura așteptărilor a fost realizată de lansarea de carte a doamnei Mădălina Tănasă. Activitatea a fost coordonată de doamnele Ecaterina Caraza, Cristina Chirilă, Despina Gheorghiu și Lupescu Iolanda. Lansarea a fost a romanului „Blestemul podului”, o carte ce își desfășoară acțiunea pe timpul celui de -al Doilea Război Mondial. Personajele sunt oameni simpli, țărani, soldați prinși în iureșul războiului. Aceasta ne-a povestit că este absolventă a Facultății de litere din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, promoția 2005. Ne-a spus despre cum nu avea curaj să scrie, și credea că scrisul nu este pentru ea. Cu ocazia aniversării a celor 60 de ani de EON, colegii săi de muncă au ales-o pe ea să realizeze o broșură și așa si-a dat seama că îi place să scrie. Pandemia a venit, iar autoarea s-a hotărât să se apuce să scrie.

Romanul de debut „Blestemul podului” cuprinde povești auzite în adolescență de la bunici și de la mama, despre durerea femeilor rămase acasă, în zonele militarizate, dar și a soldaților de pe front în timpul celui de -al Doilea Război Mondial. Aceasta a studiat arhive, a luat interviuri

veteranilor de război, a ascultat mărturisiri și a creat personaje care reprezintă o realitate greu de imaginat pentru oamenii de astăzi. Pe lângă romanul său ,acesta ne-a mai povestit și despre alte cărți, de exemplu: „Chiajna din Casa Mușatinilor” de Simona Antonescu, despre „Stăpânul Umbrelor” de Ana-Maria Negrilă, despre „Nu-i ușor să fugi de fericire” a scriitoarei Laura Frunză și acestea sunt doar câteva romane prezentate de autoare.

Doamna Tănasă ne-a îndemânat că orice ne punem în plan să facem, și să avem mereu încredere în noi. Despre doamna Mădălina Tănasă pot spune că este un om bun, talentat, un exemplu de așa da și așa merge la fiecare lansare de carte a dumneaei.

Cristina Popescu, clasa a-XII- a C

RESTITUIRI

ACTIVITĂȚI DE ALTĂDATĂ: *EXPEDIȚIILE INDAGATORES (VII)*

Prof. pentru învă. primar, Gladiola Bondar

Duminică, 12 iulie, 1987, expediționarii au plecat din nou la drum, de data aceasta au marcat traseul cuprins din centrul comunei Borca până la pârâul Mânza, aproximativ 7 km. Au aplicat crucea albastră pe fond alb pe capetele podurilor, stâlpi, fântâni deoarece copaci erau puțini, până au ajuns la marcajul făcut de echipa lui Narcis, atunci când stăteau la cantonul forestier.

La capătul satului Sabasa, la kilometrul 6, copiii s-au oprit să se răcorească la cele două izvoare aflate de o parte și de alta a drumului, unul cu apă normală și celălalt cu apă pucioasă, adică un izvor sulfuros, apa sa adunându-se într-o groapă săpată de oameni.

La apa minerală sulfuroasă

Despre efectele tămăduitoare ale acestui izvor, elevii au aflat din lucrările învățătorului pensionar, Vasile Codrescu: apă oligominerală sulfuroasă, utilizată în cure de diureză, în artrism, nefrite în focar fără insuficiență renală, în pielite și cistite cronice, tămăduiește gravela, litiaza urică și hepatocolecistită cronică.

Luni, 13 iulie 1987, au reînceput marcarea a ceea ce a rămas de anul trecut pe valea râului Borca. Au pornit marcarea de la dispensarul uman, au traversat puntea peste Bistrița

și au urcat pe Borca la pârâul Bălțița, apoi Stegioara până la Borcut unde au făcut popas. Marcarea cu cruce albastră a continuat spre Cheile Borcâi și s-a finalizat la cabana Borca-Chei.

Ema Apostol, cronicarul expediției, notează în *Jurnal*, câți km a parcurs fiecare expediționar în cele 9 zile: Costel - 96 km; Trucă, Danieluș și Mara – câte 86 km; Ema și Gelu – 74 km; Narcis – 66 km; Puiu – 61 km; Cristi – 60 km; Doina și Ovidiu – câte 58 km; Alina, Nicoleta și Cristina – câte 56 km; Iulian – 52 km.

Narcis a acordat Diploma căpitanului Costel pentru cel mai mare număr de kilometri parcurși, diplomă desenată de el.

Expediționarilor au reușit să remarcheze toate traseele din bazinul râului Borca, au marcat pentru prima dată traseele din bazinul râului Sabasa, au fixat șase indicatoare turistice, au realizat panouri din tablă pe care au scris indicațiile terapeutice ale izvorului mineral Borcut și au trasat harta turistică a comunei Borca. În același timp, au observat flora și fauna din localitate, au descris și au adunat informații despre locurile pe unde au trecut, despre obiceiurile și munca oamenilor din localitatea natală.

„Despre valea Borcâi și și izvorul mineral Borcut am aflat știri importante de la Iliescu Dumitru care, la cei 70 de ani ai săi, străbate munții cu pas sprinten și de la învățătorul pensionar Codrescu Vasile care ne-a dat să citim lucrări vechi în legătură cu zona în care ne aflăm.

Drumul din lungul văii pe care l-am remarcat astăzi, a fost la început o potecă, apoi s-a amenajat pentru căruțe. La construcția lui prin valea stâncoasă și încâlcită au lucrat țărani de pe valea Bistriței. Acest drum a fost amenajat pentru a înlesni accesul spre izvorul mineral.

Pe o stâncă ce se înalță în apropierea acestuia s-a păstrat o inscripție pusă de administratorul Domeniului Coroanei, pe nume Kalinderu, în care se arată că izvorul a fost locul în care domnitorii Dimitrie Cantemir și Mihai Sturza veneau pentru băi. Pentru ei a fost construit un chioșc pe stânca Borcutului, a cărui temelie se mai păstrează și astăzi. Inscripția s-a păstrat până în 1970.

Izvorul a fost vizitat și de călătorul străin Wilhelm von Kötzebue în 1840. El vorbește despre drumul foarte îngust, greu accesibil chiar și pentru căruțe. [...] Izvorul mineral Borcut a interesat pe specialiști de multă vreme. Prima analiză a fost făcută în 1811, apoi în 1894 în urma căreia s-a constatat că apa Borcutului poate fi comparată cu apele de Borsec și cu alte ape minerale din Germania, Belgia și Franța.

Apariția acestui izvor carbogazos aici, în versantul văii Borca, se explică prin apropierea de munții vulcanici situați la mai puțin de 50 km spre vest.

O altă analiză s-a efectuat în 1959, rezultatele le-am obținut și noi. Ea a dus la constatarea că izvorul are o apă bircarbonată, carbogazoasă, hipotonă.

Fixarea indicatorului de intrare pe Drumul Vitoriei Lipan

Indicații terapeutice: afecțiuni gastro-intestinale - gastrite cronice hipoacide și normoacide; ulcer gastro-duodenal; afecțiuni hepato-biliare - hepatite subacute și cronice; colicistite simple sau litiozice; în nefrite; diateză urică și litiază urică; boli de nutriție, diabet zaharat simplu; stări alergice alimentare, angiocolite.

[...] *Localnicii au constatat un fenomen curios. Dacă apa este dusă în deal, ea nu-și schimbă cu nimic proprietățile, dar dacă este dusă la vale, își schimbă gustul, pierde din gaze și colorează vinul în vânătă*” (*Jurnal*, pp. 127-128).

Expediționarii au mai cules informații, atât din lucrările care le-au fost puse la dispoziție de către învățătorul Vasile Codrescu, cât și de la alte persoane vârstnice de pe Sabasa – Gheorghe Olaru și de la veteranul de război Gavril Iftimuț, care a luptat în zona Mălini, pe Stânișoara, la Slatina de la poalele Rarăului.

Astfel, ei au aflat că drumul de pe valea Sabasei a fost folosit în vremuri îndepărtate ca principală cale de legătură între așezările de pe valea Bistriței, chiar din zona Dornelor, cu orașul Fălticeni. Pe atunci, în lungul Bistriței, se circula numai cu plutele, iar în amonte, doar pe poteci înguste și prăpăstioase. Poteca cea mai importantă era cea care venea de la Dorna peste muntele Barnar, pe valea Bistriței până la Mădei, unde apa era trecută prin vad, poteca urmează mai departe malul stâng al Bistriței (astăzi, șoseaua e pe partea dreaptă), trece prin Pârâul Cârjei, apoi pe partea dreaptă a văii Sabasei până la confluența cu pârâul Glodișoru și mai departe spre culmea Stânișoarei – acesta este „drumul vechi” sau „șoseaua veche”. Pe aici, mergeau oamenii călări ducând la târg diferite produse: brânză, unt, piei ș.a. Din vechiul drum al Sabasei se mai păstrează doar câteva locuri, restul fiind distrus de viituri.

În 1898 a început construirea drumului de pe Stânișoara de către meșteri pietrari italieni care au făcut ziduri de protecție din piatră, au construit poduri, au pietruit șoseaua și șanțurile, au ridicat o cruce înaltă de aproximativ 4 m pe un soclu frumos sculptat, „*Crucea talienilor*”, cruce ce a fost aruncată în aer în Al Doilea Război Mondial deoarece constituia un punct de reper. În locul ei s-a ridicat o cruce din metal care s-a deteriorat cu timpul, însă, la începutul anului școlar 1987-1988, localnicii din Mălini au înălțat o altă cruce mai solidă și înaltă.

Alte date culese de către expediționari: drumul pietruit s-a inaugurat în 1905, după alții - în 1912; unii meșteri italieni s-au căsătorit cu fete din Sabasa și Borca, de aici, numele de familie Pezamosca (frații Gheorghe și Iacob; Narghin Pezamosca din Lunca; Vasile Pezamosca din Pârâul. Cârjei; Carolina Pezamosca din Poiana Borcii) ș.a.; un afluent al văii Bapșa este „*Pârâul lui Giovanni*” sau „*Juvani*”, cum spun localnicii; Mihail Sadoveanu s-a inspirat în romanul „*Baltagul*” din poveștile plutașilor care l-au adus pe Bistrița, unul dintre ei a fost plutașul Ungureanu Dumitru din Borca, care a murit la 84 de ani în 1973, iar drumul poartă numele eroinei romanului, Vitoria Lipan.

Cronicarul expediției a notat în *Jurnal* că a participat, înainte de finalizarea acestuia, la sărbătoarea populară, devenită tradițională în Borca, „*Borca-plai de legendă*”, unde a auzit „*Baltagul*” transpus în versuri de către tânărul pădurar Anastasiei Gheorghe, care avea sector pe Stânișoara. Acesta i-a spus că a scris versurile citind și recitind romanul, fiind inspirat și de

locurile pe care le străbătea și care parcă îi vorbeau despre eroii sadovenieni și de întâmplările petrecute aici. Pădurarul a fost de acord ca în paginile *Jurnalului* expediției să fie transcrise versurile sale.

Au fost alese trei momente importante: descrierea lui Nechifor și a calului său, aflarea de către Vitoria a veștii că Nechifor nu a ajuns la Suha și demascarea criminalului:

„...-Cârciumară, n-ai văzut, Astă toamnă de-a trecut Un oier vestit, bogat Pe-un cal negru și țintat Și cu opinci încălțat, Cu căciulă brumărie Iară eu îi sunt soție? [...] Iarnă grea și cu nămeți Pleacă amândoi călăreți Spre Crucea Talienilor Pe urma ciobanilor, Iar la Suha s-au oprit La un han au poposit Și acolo au aflat	Că Lipan, al ei bărbat As' toamnă acolo n-a stat. Din trei negustori de oi, Au ajuns acolo doi. [...] Vitoria i-a cerut Baltagul lui, împrumut. După ce l-a studiat Lui Gheorghică i l-a dat: -Gheorghică, fiul meu drag, Ce scrie pe-acest baltag? -Acest baltag ce-l am eu A ucis pe tatăl meu.”
---	--

(*Jurnal*, p. 114).

În paginile *Jurnalului* mai sunt consemnate și alte informații valoroase din trecutul comunei Borca, aflate de către expediționari de la veteranii de război.

Spre exemplu, veteranul Iftimuț Gavril a făcut parte dintr-un pluton fix, care era pus de nemți să păzească drumurile de acces și să anunțe apropierea armatei sovietice. Mai întâi la Mădei, apoi la Mălini și pe culmile Stânișoarei, transferat apoi la Mănăstirea Slatina unde, la 23 august, 1944 a primit ordin să ia prizonieri pe toți nemții, România întorcând armele împotriva lor.

„Sergentul Gavril Iftimuț a trecut imediat la acțiune. A dublat garda, a pus două mitraliere de o parte și de alta a intrării în clădirea în care erau adăpostiți ei, nemții dormeau la etaj. La un moment dat, aceștia au simțit mișcare și au primit vestea și prin radio. S-au încolonat în pluton pentru a părăsi acel loc. Atunci, Iftimuț Gavril a ieșit înaintea lor cu pistolul în poziția de tragere și a strigat:

-Dacă părăsește cineva curtea, trag!

Instalare indicator șoseaua veche

Nemții s-au retras în clădire și au ocupat poziții de tragere la ferestre. În același timp, și armele românilor erau țintite spre ei. Până la urmă au fost nevoiți să se predea. Au fost dezarmați și predați armatei sovietice” (Jurnal, p. 116).

Nemții din Borca și Sabasa s-au retras pe Bâtea Soci unde au săpat tranșee și supravegheau valea Sabasei. În timpul retragerii lor, ei au doborât copaci, au aruncat în aer podurile principale făcute de italieni, „Crucea Talienilor”, podul de beton de peste Bistrița construit în 1912. Au fugit apoi, unii pe valea Bistriței, dar și pe Borca, peste Cristișoru în Transilvania.

Aplicarea crucii albastre

Tănăsoaia Dumitru din Sabasa a povestit cum mergea cu carul cu boi cu lemn din pădure, la câțiva ani de la război, el fiind în urma carului, și unul din boi a călcat pe o mină care a explodat. Nu a mai rămas cu nici un animal, dar el a rămas teafăr.

În filele *Jurnalului* s-au mai consemnat date despre faptele oamenilor îndrăzneți care au luat calea codrilor și care erau permanent în conflict cu autoritățile, Pantelimon, Niculiță și Baltă.

Despre Baltă Constantin le-a povestit expediționarilor Codrescu Paraschiva care a fost casier la Domeniile Coroanei.

„Într-o după-amiază, Baltă, însoțit de soția lui, Ileana și de tovarășul lui de încredere, Pășcuță, au intrat în clădirea unde își avea sediul ocolul silvic al Domeniului (aici, este astăzi biblioteca școlară și două săli de clasă). În prima cameră erau mai mulți pădurari, aproape toți purtând puști. Baltă i-a somat cu arma în mână:

-Toată lumea la podea, casa este înconjurată!

Crezând cele spuse, pădurarii s-au supus.

Baltă l-a chemat pe inginerul Voiculescu și i-a cerut să deschidă casa cu bani. Deoarece acesta nu avea cheile, Baltă a spart încuietoarea și a luat 7,5 milioane lei. Apoi l-a trimis pe Pășcuță să înhame calul la trăsura ocolului și împreună cu inginerul au mers acasă la casieria.

Aceasta trebăluia prin bucătărie:

-Cine este acolo?

-Eu, Baltă!

-Lăsați-vă de glume, domnule Voiculescu, doar v-am recunoscut vocea.

-Vorbesc serios, doamnă, sunt cu Baltă!

-Da, eu sunt chiar Baltă și am luat banii din casa Domeniului. Știu că mulți fură în numele meu. Vreau să-mi dați o chitanță pentru suma pe care am luat-o. Nu vreau să creadă tovarășii mei că am dosit ceva.

Cumnatul casieritei care era prezent îi spune:

-Știi că eu am cunoscut-o pe mama dumitale? Am mers cu ea o zi întreagă de la Almaș la Piatra Neamț. Mi-a povestit multe.

Atunci, lui Baltă i-au dat lacrimile și a spus:

-Săraca, mamă! Toată viața a dus mâncare fiilor săi aflați la închisoare.

Între timp s-a auzit motorul unei mașini. Baltă a alergat în șosea, a oprit mașina și a dispărut pe Sabasa în sus.

În zilele următoare, Domeniul Coroanei și Banca au pus un premiu de 2 milioane lei pentru prinderea lui, viu sau mort. S-a format și o poteră care a început să-l caute.

În ajunul zilei de 26 octombrie, Baltă a trimis vorbă preotului din Sabasa că va veni la el la hram, iar lui Gheorghe Olaru, pe atunci cizmar, să-i confecționeze o pereche de cizme.

Preotul a anunțat jandarmeria. Potera a urcat pe Sabasa în seara zilei de 26 octombrie. În timpul nopții, jandarmii l-au întâlnit pe Baltă pe drum:

-Stai, cine ești? a strigat șeful jandarmilor?

-Eu, Baltă!

-Predă-te sau trag!

Baltă a ridicat arma și a tras un foc în aer. Șeful postului de jandarmi, înțelegând greșit intenția lui Baltă, a tras în el și l-a nimerit drept în frunte.

Pășcută a fost prins viu, dar Ileana, nevasta lui Baltă a reușit să fugă. A urcat pe o stâncă din apropierea văii și a tras cu arma în aer toate cartușele până ce țeava armei s-a înroșit.

Ileana mai trăiește și astăzi pe undeva prin comuna Tazlău” (Jurnal, p. 116).

Membrii expediției *Indagatores* și-au dat seama că mai sunt multe de făcut și și-au propus să descifreze și alte poteci care să-i ducă în vârf de munte în anii următori, să corecteze unele hărți apărute cu mici erori în unele reviste și almanahuri turistice, să marcheze drumul de creastă al Stânișoarei de la Șaua Petru Vodă până la Șaua Chiril, făcând astfel legătura cu Munții Rarău.

Din păcate, nu s-au mai organizat alte expediții în anii următori, iar în 1989 a venit Revoluția.

În 1987 a fost ultima expediție a grupului *Indagatores*.

Expediția din 1987 în fotografii:

Poduri de piatră construite de meșterii italieni.

Stație de înregistrare și transmitere automată a unor date meteo.

Ruinele unor cazemate.

Gură de ieșire a țevii tunului.

Cabana de vânătoare Mânza

Cheile Borcăi

Cascada Stegioara Mare

Jghiabul care alimentează moara electrică

Expediția din 1987 în desene:

Încotro s-o iau?!

Spre cabană

Spre dormitor - Spre bucătărie
(3 ¼ ore) (2 ½ ore)

Derumul spre Stânișoara și tabăra de corturi.

Stâna din apropierea Crucii Talienilor

-va urma-

BIBLIOGRAFIE:

JURNALELE Expediției Indagatores, 1986/1987 – Manuscrise aflate la Biblioteca Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca, jud. Neamț

RELIGIE

FORME ALE PASTORAȚIEI PERSOANELOR VÂRSTNICE ÎN VECHIUL TESTAMENT

Aș dori să-mi încep cuvântul de astăzi prin: a defini termenul de bătrân; a prezenta succint date despre bătrâni și raportarea la aceștia în Vechiul Testament; a vedea cum se raportează societatea de azi la bătrâni, elemente pozitive și mai puțin bune și cum am putea să îndreptăm ceva în comportamentul de azi în ceea ce privește relația cu cei vârstnici.

Mai întâi să vedem ce ne spune Dicționarul Explicativ al Limbii Române despre denumirea de „bătrân”? Acesta „e o persoană care trăiește de mulți ani, care e înaintată în vârstă”, iar bătrânețea e denumită a fi „etapa finală din viața ființelor caracterizată prin diminuarea treptată a funcțiilor fiziologice”. Sau Dicționarul Larousse ne spune că procesul îmbătrânirii e „un complex de procese biologice” care se petrece la un moment dat în viața oricărei ființe. Denumirea de „bătrân” în limba română vine din latinescul „beteranus” care la romani desemna pe cel ce și-a satisfăcut stagiul militar cu demnitate, cu onoare și era lăsat la vatra fiind recompensat de către imperiul roman cu o bucată de pământ. După cum se poate observa accentul cade pe numărul mare de ani și

Irina Gheorghiu
Clasa a IX-a C

împuținarea, o dată cu acest număr mare de ani, a funcțiilor biologice care se și degradează totodată. Nu transpare din cele două definiții nici o datorie față de aceste persoane, nici o oarecare atitudine față de ei deoarece definițiile sunt ele însele reci și seci și, până la urmă ele nici nu-și propun să se transforme în manuale de conduită. E de datoria altor ramuri ale societății să se ocupe cu a formula reguli de conduită morală, cu punerea acestor reguli în practica membrilor ei, actualizând mereu în funcție de contextul istoric și social aceste norme de comportament social. Astăzi statul și-a revendicat dreptul de a dezvolta politici sociale prin care să protejeze viața oamenilor pe întreg parcursul ei în mod special la vârste înaintate. Dar după cum vedem aceste politici de multe ori eșuează în forme fără fond sau în legi care sună perfect

pe hârtie însă în practică ele devin discutabile, amendabile și uneori chiar reprobabile. Atitudini precum eutanasia, moartea asistată și altele asemenea lor sunt idei care nu pot fi acceptate nici de morală dar nici de religie.

De ce? De ce s-ar opune biserica unor astfel de practici? Să vedem acum ce spune Vechiul Testament vizavi de bătrâni și de comportamentul față de aceștia. Plecând de la premisa că omul e creația lui Dumnezeu s-a dezvoltat în toate paginile sale o atitudine de respect față de toată creația dar în mod deosebit față de persoane în vârstă. Acestea sunt văzute ca niște tezaure din care generațiile mai tinere pot să se adape îmbogățindu-se cu înțelepciune și experiențe de

viață verificate în mod concret în viața aceasta și de mare folos celor care sunt mai tineri. Cartea Deuteronom în cap. 32,7 ne spune: „Adu-ți aminte de zilele cele de demult, cugetă la anii neamurilor trecute! Întreabă pe tatăl tău și-ți va da de știre, întreabă pe bătrâni și-ți vor spune”. Diferența dintre tată și bătrâni aici e dată de faptul că această categorie socială la poporul israelit se deosebea prin funcționalitate de spațiul familial. Aceștia, bătrânii, se erijau adesea în supervizori morali, legali îndreptând imediat orice comportament deviant în tribul sau cetatea unde trăiau. În limba ebraică termenul ce denumea o persoană în etate era acela de „zachen” având și corespondent în mod fizic, deoarece acea persoană denumită cu acest termen era și purtătoare de barbă „zachan”. Dar nu doar dreptul de a purta barbă valida o persoană ci mai ales înțelepciunea, viața morală pe care o avea în spate, cunoașterea scripturilor, acestea erau atuurile zachenimilor. Cu toate acestea dacă viața morală lăsa de dorit barba cărunță nu era un semn de glorie (Ecl.4,13). Locurile de judecată – adesea la poarta cetăților – erau frecventate de acești bătrâni care prezidau adunările cetățenești judecând cauzele și conflictele morale sau patrimoniale ce se iveau între concitadini. Le erau oferite celor în vârstă, așadar, treburile cetății care vizau conduita morală, raporturile dintre cetățenii unei comunități și chiar interpelarea lui Dumnezeu atunci când condițiile o impuneau în mod imperativ. Un alt rol pe care-l jucau bătrânii era acela de transmițători ai datinilor strămoșești și ai textelor sacre, știut lucru fiind faptul că atunci textele sfinte se transmiteau de la o generație la alta prin viu grai. Ca urmare a acestora se impunea aproape de la sine respectul și grija deosebită față de persoanele ajunse în faza de bătrânețe. Mai mult decât atât se considera că vârsta înaintată e un semn evident al binecuvântării lui Dumnezeu, un fel de recompensă din partea divinității pentru respectarea poruncilor date prin Moise. Atunci când societatea iudaică era decadentă și nesocotea pe cei în vârstă Dumnezeu sancționa aceasta ca fiind un gest de cruzime străină ființelor umane (Deut. 28,50 și Isaia 3,5; 47,6; II Cronici 36,17). Prin urmare regăsim în paginile vechi testamentare norme menite a proteja persoanele ajunse înaintate în vârstă: ajutorarea, protejarea și chiar implicarea lor cât mai lungă în treburile cetății desigur în limitele și posibilitățile lor fizice. E evident că o persoană care nu mai are judecata limpede, clară, nu mai putea fi inclusă în anumite aspecte ale cetății cum ar fi judecățile de care am pomenit sau chiar problemele care țin de oficierea cultului divin de la Templu sau sinagogă. În astfel de cazuri se impunea excluderea sau scutirea lor de a lua parte la chestiunile importante. Mai mult decât atât, urmașii acestor vârstnici aveau chiar obligația, datoria de a purta de grijă părinților lor bătrâni, fie că aveau sau nu mijloacele necesare îngrijirii acestora. „Ești obligat la aceasta chiar dacă ești cerșetor care umblă din poartă în poartă” spune Talmudul. Orice copil avea datoria de a asigura părinților hrana, băutura, locuința necesară.

Cunoscând acestea să privim puțin asupra lucrurilor care se petrec în zilele noastre. Pentru a fi cât mai succint mă voi folosi de două exemple. Ambele se pot găsi ca mărturii în mediul online. Așadar un participant la traficul infernal din București a sesizat într-o zi pe o trecere de pietoni un bătrân care se deplasa încet și greoi, ajutat de un baston. Cel care conducea mașina a început să claxoneze nervos și deoarece i s-a părut gestul insuficient a scos capul pe geamul mașinii începând să înjure fluent. Asemenea lui au mai făcut și alții, iritați că cel bătrân de pe trecerea de pietoni îi incomodează în deplasarea lor. La un moment dat bătrânul se întoarce să-i privească în față pe cei ce-l înjurau și-și descoperă fața: era actorul renumit Mircea Albulescu. Se deplasa spre teatru unde își desfășura activitatea. Ajuns acolo i s-a făcut rău, iar a doua zi a murit la spital. Al doilea exemplu este povestit de actorul Jackie Chan care ajuns pe culmile succesului și-a adus tatăl pentru prima oară în America. După mai multe peripeții tatăl

actorului ajunge la fiul său și acesta îl întreabă cum vede el America. Tatăl îi spune că e frumos, dar crede că ceea ce a văzut și a simțit nu e în regulă, că lui i se pare că americanii au pierdut o valoare foarte greu de recuperat...Respectul față de cei bătrâni...China își respectă bătrânii și fac plecăciuni în fața lor pe când în America toți sunt „You”...

Și acum se ridică cel puțin două întrebări la care vă invit să reflectăm: Cum am vrea să se raporteze societatea la noi când noi vom fi bătrâni? Și dacă răspunsul la prima întrebare e pozitiv atunci ce am putea face noi cei încă tineri pentru a îndrepta eventualele atitudini neconforme cu învățătura lui Dumnezeu?

Preot, Mihai Ifrim

Sfintele Moaște

Fig.1. Cinstitele moaște ale Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași
<https://catedralamitropolitanaiasi.mmb.ro/istoricul-moastelor-sfintei-cuvioase-parascheva>

Dumnezeu a oferit Bisericii Sale și celor care vor să îi urmeze calea, mai multe poteci ajutătoare pentru aflarea drepte credințe și a salvării sufletelor, precum: Revelația divină cuprinsă în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție. Ca și termen, cel uzual este de cult, cinstire sau venerare, doar că acestea se deosebesc de actul de adorare (fiind exclusiv rezervat lui Dumnezeu). Din această cauză, Biserica Ortodoxă practică cultul sau preacinstirea Maicii

Domnului, precum și cinstirea Sfintei Cruci, a Sfințelor Icoane, venerarea îngerilor și a sfinților, precum și cinstirea Sfințelor Moaște cu ajutorul rugăciunilor.

Această venerare este realizată ca un act direct de omagiu adus sfinților înșiși, ce conferă acelei persoane credincioase o legătură spirituală puternică cu sfinții. Osemintele sfinților, prin integritatea lor, denotă că sufletul personal și harul Sfântului Duh rămân într-o strânsă comuniune cu trupurile acestora. Din această cauză, când cineva se roagă cu evlavie și smerenie lângă osemintele unui sfânt, nu se roagă „oaselor”, ci persoanei sfântului care este mijlocitor lui Dumnezeu, ca și în cazul cinstirii icoanelor. Ideea de moaște includ și relicvele ce sunt obiecte din viața sfinților și activității acestora, fiind întotdeauna nesticăcioase și au puterea de a realiza minuni, servind astfel ca intermediari spirituali între credincioși și divinitate.

Cinstirea moaștelor se regăsește în Vechiul și Noul Testament precum ne este relatată o mărturie din Vechiul Testament din Sfânta Scriptură despre proorocul Elisei: „Apoi a murit Elisei și l-au îngropat, iar în anul următor au intrat în țară cete de Moabiți. Dar iată odată, când îngropau un mort, s-a întâmplat ca cei ce-l îngropau să vadă una din aceste cete și sperându-se au aruncat mortul în mormântul lui Elisei. Căzând acela s-a atins de oasele lui Elisei și a înviat și s-a sculat pe picioarele sale” (IV. Regi 13, 20-21). Un alt exemplu este cel al martiriului Sfântului Policarp din anul 156 d.Hr, unde, osemintele acestuia au fost considerate de o valoare excepțională, chiar mai presus decât metalele prețioase. Astfel că, la Sinodul al VII-lea ecumenic s-a întărit această tradiție prin excomunicarea celor care neglijau sau disprețuiau cinstirea sfințelor moaște.

De aceea, în Biserică, nu este doar un act de comemorare a sfinților, ci și o expresie a credinței creștine în viitoarea înviere și îndumnezeire a trupurilor credincioșilor. Acest fapt, este ca o punte ce face legătura de credința din lumea spirituală și lumea fizică.

Cinstirea osemintelor sfinților se susține pe învățăturile teologice fundamentale, în special pe conceptul îndumnezeirii întregii firii umane care s-a realizat prin transfigurarea trupului lui Iisus Hristos într-un trup nesticăcios, divin, cu ajutorul Sfântului Duh și transformat în „templu al Sfântului Duh”. Trupul înviat al Mântuitorului, este temei și izvor al spiritualizării trupului omenesc, așa cum ne spune și marele teolog Dumitru Stăniloae: „fără învierea lui Hristos, fără prefacerea trupului Lui în trup deplin înduhovnicit, nu s-ar întemeia viața înduhovnicită și pentru ceilalți oameni după învierea de obște. Prin învierea lui Hristos s-a arătat anticipat că lumea aceasta și istoria ei nu e închisă în ea însăși, ci e o pregătire pentru viața de veci, copleșită dumnezeiește”.

Din această cauză, se concretizează această conexiune care se realizează dintre sufletul sfântului și trupul său, și care servește ca o prelungire a stării accentuate de îndumnezeire a sufletului în timpul vieții actuale a sfântului și o stare de nesticăciune ce se reflectă după deces.

Doctrina pe care se bazează sfințenia moaștelor are patru puncte dogmatice majore, care nu doar fundamentează, ci și demonstrează posibilitatea și realitatea procesului de înduhovnicire, a sfințirii complete a persoanei umane, precum:

1. **Învățătura despre lucrarea energiilor divine asupra omului**, se concentrează pe impactul energiilor divine asupra ființei umane și influența acestora în procesul de înduhovnicire.
2. **Legătura reală, esențială, dintre harul divin și firea umană**, evidențiază conexiunea autentică dintre harul divin și natura umană, subliniind importanța acestei legături în procesul de sfințire.
3. **Trupul înviat al Mântuitorului, izvor al spiritualității întregii firi umane, pentru că rămâne veșnic uman**, pune în centrul doctrinei ideea că trupul înviat al Mântuitorului, fiind etern uman, devine sursă a spiritualității întregii umanități.
4. **Lucrarea sfințitoare a harului Sfintelor Taine asupra primitorilor**, subliniază efectul purificator și sfințitor al harului manifestat prin intermediul Sfintelor Taine asupra celor care le primesc.

Conform punctelor dogmatice enumerate mai sus, se oferă o fundamentare teologică necesară pentru înțelegerea conceptului de sfințenie a moaștelor și evidențierea coerenței acestei doctrine în cadrul învățaturii teologice creștine.

Legătura care se face dintre celor patru stări (trupească, sufletească, materială și spirituală) este imperios necesară la formarea unui caracter incoruptibil al sfințelor moaște. Această taină este una complexă de transfigurare și reciprocitate între material și spiritual, între trup și suflet, de unde rezultă capacitatea spiritului de a penetra și a spiritualiza materia. În esență, procesul de mântuire și sfințire presupune o metamorfozare spirituală a trupului și consolidarea legăturii dintre esența trupească și sufletească ale fiecărui credincios în parte.

În contextul acestei perspective teologice elaborate, înțelegerea învierii de la Judecata de Apoi devine mai ușor de înțeles atunci când se cunoaște o legătură intrinsecă și semnificativă între sufletele nemuritoare și structurile corpurilor dezintegrante.

Continuitatea incoruptibilității osemintelor sfinților reprezintă o mărturie elocventă a persistenței conexiunii între sufletul personal și harul Sfântului Duh, într-o perpetuă coexistență cu trupurile lor. Astfel, cei care își îndreaptă rugăciunile către osemintele unui sfânt nu le adresează direct acestora, ci persoanei simbolizate de acele oseminte. Actul de cinstire transcende dimensiunea strict materială, evoluând către o relație profund personală, similară cinstirii unei icoane.

În învățăturile Bisericii și în credința adânc înrădăcinată a credincioșilor se afirmă cu fermitate și se cunosc multe cazuri, că, prin atingerea moaștelor și rugăciunilor rostite în preajma acestora cu evlavie și smerenie, se fac vindecări și manifestări divine. Această manifestare este atribuită energiilor divine care emană din entitatea reprezentată în icoană, prin puterea și iubirea lui Iisus Hristos ce se extinde în obiectele sacre precum icoanele sau moaștele sfinților. Din această cauză, puterea divină acționează prin trupurile sfinților chiar și după moarte, ceea ce constituie o continuare evolutivă și o intensificare a influenței divine manifestate în timpul existenței lor terestre. Ca un exemplu este chiar umbra trupului Sfântului Petru care posedă capacitatea de a vindeca pe cei bolnavi: „până acolo că scoteau pe bolnavi chiar pe ulițe și îi

puneau pe paturi și pe așternuturi, pentru ca, atunci când va trece Petru, măcar umbra lui să treacă peste vreunul din ei” (Fapte 5, 15), iar alți bolnavi găseau vindecare prin simpla atingere a ștergarelor folosite de Sfântul Apostol Pavel: „Și Dumnezeu făcea minuni nemaipomenite prin mâinile lui Pavel, până acolo că peste cei bolnavi se puneau basmale sau șorturi care fuseseră atinse de trupul lui și-i lăseau bolile și ieșeau din ei duhurile rele” (Fapte 19, 11-12).

Radu Emil Constantinescu

Sfânta Parascheva-ocrotitoarea Moldovei

Sfânta Parascheva este celebrată de Biserica Ortodoxă Română în fiecare an pe data de 14 octombrie.

Prin virtuțile fecioriei și milosteniei, Sfânta Parascheva se aseamănă Maicii Domnului. Sufletul ei, strălucind prin multă curăție, dragoste pentru săraci, bolnavi și suferinzi, iar Duhul curat și bun, lucrător prin sfințele ei moaște, revarsă Har, vindecări, dar și mijlocire în fața Mântuitorului Hristos prin Sfânta rugăciune care ușurează multe dureri.

Credincioșii o iubesc nespus pe Sfânta Parascheva, venind an de an în număr parcă tot mai mare să i se roage, să o cinstească cu laude și cântări și să îi mulțumească pentru toată dragostea și ajutorul nemărginit.

O părticică din viața Sfintei Parascheva:

Sf. Parascheva s-a născut în secolul al XI-lea, în satul Epivat din Tracia, pe țărmul Mării Marmara, în apropiere de Constantinopol (azi Istanbul), într-o familie de oameni înstăriți. Sf. Parascheva era o fire foarte evlavioasă. Mergea de fiecare dată când se ivea ocazia la biserica Preacuratei Născătoare de Dumnezeu împreună cu mama sa. La vârsta de 10 ani, într-o zi, când era în biserică, a auzit o frază din Sfânta Evanghelie: „Cel ce voiește să vină după Mine, să se lepede de sine și să ridice Crucea sa și să urmeze Mie”. Cuvioasa a liat hotărârea să facă întocmai, iar, ieșind din biserică, a văzut un om sărac și i-a cerut hainele, dându-i-le în schimb pe ale ei.

Ulterior, a decis să se retragă în pustietate, spre ținutul Pontului, dar nu înainte de a sta cinci ani la Mănăstirea Maicii Domnului din Heracleea. De acolo a pornit spre Țara Sfânta pentru a trăi restul vieții sale acolo. De la Constantinopol a decis să meargă la Epivat, satul în care s-a și

născut însă fără a spune credincioșilor cine este cu adevărat și de unde vine. Aici și-a dat sufletul în mâinile Domnului și a fost îngropată ca o străină.

Aducerea moaștelor la Iași:

În anul 1521, sultanul Suleiman Magnificul, cucerind Belgradul, a dus moaștele la Constantinopol. De aici, la îndemnul Sfântului Mitropolit Varlaam, au fost aduse la Iași de către domnitorul Vasile Lupu, la anul 1641. Evlaviosul domn isprăvisse în 1639 frumoasa sa ctitorie „Sfinții Trei Ierarhi”. Plătind

datoriile Patriarhiei ecumenice către Înalta Poartă, 150 de pungi de galbeni, și încă 50 către sultan, a primit ca recunoștință moaștele Sfintei Parascheva de la Patriarhie și permisiunea de la Poartă pentru a le aduce în Moldova. Primirea Sfintei Cuvioase Parascheva la Iași a fost făcută cu multă evlavie și bucurie de către Sfântul Mitropolit Varlaam, domnitorul Vasile, întreg clerul și poporul credincios din Moldova.

De atunci, Cuvioasa Parascheva a devenit „Ocrotitoarea Moldovei” și cea mai iubită sfântă de pe cuprinsul țării noastre. Multele ei minuni și vindecări au sporit evlavia și cinstirea credincioșilor. Cea mai mare este desigur cea din noaptea de 26-27 decembrie 1888, când în urma unui incendiu, a ars paraclisul Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi”, unde se păstrau sfintele ei moaște. Dar, o minune! Flăcările au mistuit lemnul din biserică; s-au topit candelabrele, sfeșnicele, cădelnițele, chiar și racla de argint, dar moaștele au rămas neatinsse! Ele, spre marea bucurie a Sfântului Mitropolit Iosif și spre întărirea credincioșilor, stăteau învăluite în jăratec și neatinsse! Doar lemnul, perna și veșmintele de sub sfântul ei trup au fost puțin atinse de fum. Sfânta Parascheva stătea pe jăratec, în mijlocul flăcărilor, ca o împărăteasă pe tron.

De 382 de ani (1641-2023), Sfânta Parascheva păzește și ocrotește cetatea Iașilor, adunând în capitala Moldovei milioane de închinători din țară și din întreaga Ortodoxie.

Aleasă floare duhovnicească a Moldovei și Ortodoxiei, Sfânta Parascheva este sărbătorită de ortodocși pe 14 octombrie. Manifestările religioase prilejuite de sărbătoarea Sfintei Parascheva de la Iași încep însă cu câteva zile înainte.

Anul acesta, racla cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva a fost scoasă din Catedrala Mitropolitană din Iași vineri dimineață, într-o procesiune la care au asistat câteva mii de credincioși.

Anual, peste un milion de pelerini din întreaga țară sunt așteptați să vină la Iași pentru a se închina la racla cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva.

Credincioșilor care stau la rând, câteodată și peste zece ore, pentru a se închina la sfintele moaște simt o Bucurie și o Liniște lăuntrică cum numai la Cuvioasa este, uitând de frig și oboseala.

Prima dată când am ajuns la Sfânta Parascheva a fost în anul când a venit pandemia. Pare miraculos cum am reușit să ajungem la Sfânta noastră Parascheva exact atunci când părea imposibil, singura explicație este minunea pe care Sfânta Parascheva a făcut-o cu atâta Dragoste încât, prima întâlnire- rămâne mereu în adâncul sufletului. De atunci fac tot posibilul să particip mereu la sărbătoarea Sfintei mulțumindu-i mereu pentru tot, deoarece acolo am găsit o pace și o bucurie cum rar întâlnești. De fiecare dată când ajung în Iași primul popas va rămâne mereu la Catedrala Mitropolitană.

Georgiana Hopic, clasa a XI-a A

INFO

Inteligența artificială și ce tehnologii utilizează

Dezvoltarea inteligenței artificiale implică o combinație complexă de algoritmi, modele matematice și tehnologii, în continuă evoluție. Inteligența artificială (IA) utilizează o gamă variată de tehnologii pentru a funcționa și a învăța. Cele mai comune tehnologii utilizate în IA sunt:

- *Învățarea automată (Machine Learning):* Aceasta este o ramură a IA care se concentrează pe dezvoltarea de algoritmi și modele care permit sistemelor să învețe și să se îmbunătățească pe baza datelor.
- *Rețele neurale artificiale (Artificial Neural Networks - ANN):* Acestea sunt modele matematice inspirate de funcționarea neuronilor din creierul uman. Rețelele neurale artificiale sunt utilizate pentru a învăța și a recunoaște modele complexe în date.
- *Procesarea limbajului natural (Natural Language Processing - NLP):* Aceasta implică capacitatea sistemelor de a înțelege și a interacționa cu limbajul uman. NLP este utilizat în aplicații precum traducerea automată, analiza sentimentelor și asistenții vocali.

- *Viziunea artificială (Computer Vision):* Aceasta implică capacitatea sistemelor de a înțelege și a interpreta imagini și videoclipuri. Viziunea artificială este utilizată în aplicații precum recunoașterea facială, detectarea obiectelor și conducerea autonomă.

Dimitrie Gheorghiu
Clasa a III-a

- *Robotică inteligentă:* Aceasta implică utilizarea IA pentru a permite roboților să învețe, să se adapteze și să interacționeze cu mediul înconjurător.

Indiferent de tehnicile de învățare utilizate, IA învață prin procesarea datelor, identificarea unor modele și ajustarea parametrilor modelului pentru a obține rezultate mai bune. Procesul de învățare poate necesita antrenament intensiv și optimizare pentru a atinge performanțe ridicate.

IA poate învăța din diferite surse de informații și date disponibile. Principalele surse de informații utilizate de IA sunt:

- ✓ **Seturi de date etichetate:** Acestea sunt colecții de date care au fost prelucrate și etichetate manual pentru a indica caracteristicile și rezultatele dorite. Aceste seturi de date sunt utilizate pentru a antrena algoritmi de învățare automată, astfel încât IA să poată învăța să recunoască și să înțeleagă modelele din date.
- ✓ **Date brute și nestructurate:** IA poate fi programată să proceseze și să înțeleagă date brute și nestructurate, cum ar fi texte, imagini sau sunete. Aceasta poate implica utilizarea algoritmilor de procesare a limbajului natural (NLP) pentru a înțelege și a extrage informații din texte sau utilizarea viziunii artificiale pentru a analiza și a înțelege imagini.
- ✓ **Date generate de utilizatori:** IA poate învăța și din interacțiunea cu utilizatorii. Prin analiza și înțelegerea datelor de la utilizatori, IA poate adapta și personaliza experiența utilizatorului sau poate îmbunătăți rezultatele și recomandările pe baza feedback-ului utilizatorilor.
- ✓ **Baze de date și resurse online:** IA poate accesa și utiliza baze de date și resurse online, cum ar fi enciclopedii, cărți, articole de cercetare sau alte surse de informații disponibile public. Aceasta poate ajuta IA să își completeze cunoștințele și să răspundă la întrebări sau sarcini specifice.

Este important de menționat că IA poate învăța doar din informațiile pe care i le oferim și pe baza algoritmilor și modelelor pe care le folosește. Calitatea și diversitatea datelor de antrenament pot influența performanța și rezultatele IA. Prin urmare, este esențial să se acorde atenție selecției și prelucrării datelor utilizate pentru antrenare.

Profesor, Liliana Chirilă

PSIHOLOGIE

Umilirea copilului

Trăim într-o lume care, după părerea mea, începe să devieze tot mai mult de la normele sociale, iar copiii au nevoie mai presus de toate, de o educație corectă, de o educație care să îi ajute să înțeleagă că nimeni nu are dreptul să-i umilească, iar în cazul în care acest lucru se va întâmpla, ei trebuie să își cunoască dreptul de a nu se supune acestor situații. Nu de puține ori mi s-a întâmplat să întâlnesc la părinți concepția conform căreia un copil are nevoie ocazional și de umilință, pentru a putea realiza lucruri mărețe în viață. În vreme ce pentru multe persoane acest lucru nu pare deloc deplasat, adevărul stă cu totul altfel, iar astăzi vom explora puțin mai adânc durerea pe care o lasă umilirea asupra copiilor noștri.

Alexia Niță-Tincă
Clasa a III-a

Poate că de foarte multe ori facem o confuzie letală, **î umilința?** Acel sentiment de inferioritate pe care îl simțim criticați, ridiculizați, judecați, comparați. De cele mai multe ori, umilința se ține de mână cu rușinea, în special atunci când avem și spectatori. Umilința este josnică - ea nu presupune doar evidențierea aspectelor negative. La această acțiune se adaugă și cuvintele greoaie, tonul ușor ironic și sentimentul de judecată. Pentru noi, în calitate de adulți, umilința este un sentiment care atârână greu, în condițiile în care noi avem mai multă putere și mai mult discernământ față de un copil. Pentru el, umilința este pur și simplu „letală”. Indiferent că vorbim despre umilința provocată de părinți sau de cadrele didactice, copilul va rămâne cu răni care cel mai probabil, nu se vor închide niciodată. În sistemul nostru educațional, umilirea este în continuare o practică destul de răspândită și drept consecință, foarte mulți copii cu potențial ajung să se piardă. Umilirea provoacă frică, iar la vârsta adultă frica ajunge să se transforme într-un mecanism de apărare care se manifestă sub formă de bariere, ceea ce în cele din urmă ajunge să împiedice dezvoltarea unor relații interumane sănătoase.

Respectul și educația, în general, nu se clădesc prin practici negative, precum umilirea. De ce părinții aleg să-și umilească copiii? Pentru că au crescut, la rândul lor, cu umilință și consideră că același tratament îi va fi benefic propriului copil. Pentru că se raportează la copil dintr-o poziție de superioritate și au senzația că umilința face parte din autoritatea părintească. Foarte mulți părinți care aleg să umilească, au fost cel mai probabil umiliți la rândul lor, iar pentru ei acest lucru a devenit o normalitate. Umilirea provoacă frică, iar la vârsta adultă, frica provoacă bariere și incapacitatea de a stabili relații sănătoase. Un părinte care a fost umilit în copilărie are toate șansele să manifeste dificultăți în stabilirea relației cu propriul său copil.

Copiii cu stima de sine scăzută devin adesea victime ale agresiunii la școală. Un copil care a suferit atacuri și agresiuni la școală de către colegii de clasă, își amintește apoi despre acest lucru toată viața sa. O persoană vede în imaginea înconjurătoare a grupului de copii care i-a făcut acest lucru și așteaptă din nou ridicol, dispreț sau atacuri. În plus, copiii care au ca experiență umilirea, sunt de multe ori în imposibilitatea de a se apăra și de multe ori nu caută ajutor sau protecție pentru adulți. Ei suferă deoarece sunt obișnuiți să fie tratați așa deoarece pentru ei, umilirea devine normă.

Pedepsele și umilirea copilului determină mai multe probleme comportamentale. Tiparele învechite de educație au promovat stilul autoritar, cel în care părintele trebuie să fie foarte strict cu copilul. De multe ori, pentru a ajunge la rezultatul scontat mijloacele folosite nu erau dintre cele mai blânde, iar amenințările și pedepsele dure erau adesea folosite. Deși un astfel de model de educație poate avea efecte pe termen scurt, din cauza fricii instalată în copil, pe termen lung poate cauza doar neplăceri. Copilul va experimenta stări de nefericire, prea puțină încredere în el, frica de a fi independent, agresivitate și ostilitate, vulnerabilitate în fața viciilor. Nu e nevoie să ne pedepsim copiii ca să-i învățăm o lecție, la fel cum nici noi, ca adulți, nu avem nevoie de autoritate ca să facem ce e corect de făcut.

Umilirea copilului se face în mod conștient și se întâmplă atunci când adultul vrea să schimbe sau să controleze comportamentul copilului. Cu alte cuvinte, adultul va afecta intenționat copilul pentru a obține obediență. Însă, de cele mai multe ori, adultul care recurge la umilirea copilului, nu cunoaște efectele acesteia asupra copilului. Umilirea conștientă a copiilor poate fi: tachinarea, insultarea, compararea cu alții, neglijarea emoțională, pedepsirea și devalorizarea. Umilirea poate fi și inconștientă și este atunci când există lipsă de empatie din partea adultului, adică adultul nu se pune în locul copilului, nu-i înțelege nivelul lui de sensibilitate, nivelul lui de înțelegere și nivelul lui de individualitate. Un copil aflat în poziția de victimă devine: supus și răbdător, străduindu-se să evite orice conflict, simțindu-se neliniștit fără un motiv aparent, tinde să se limiteze la nevoile și dorințele lor. O astfel de persoană la maturitate se află în căutarea fără sfârșit a iubirii, aprobării și acceptării, sacrificând dorințele și interesele lor. O astfel de persoană are adesea o stima de sine foarte scăzută, astfel încât își conectează viața cu oameni ale căror relații nu le permit să se simtă iubiți, valoroși și sensibili.

Desigur, acțiunile episodice degradante împotriva unui copil nu duc, de regulă, la consecințe grave. Dar când astfel de influențe sunt folosite regulat pe parcursul unei perioade de viață a copilului, aceasta lasă o amprentă, care poate fi cu greu corectată. La urma urmei, este important ca o astfel de persoană să câștige un sentiment al propriei valori, să scape de interdicții și restricții interne, să învețe să construiască relații de respect reciproc. Copiii învață prin conexiune, iubire, compasiune, sunt receptivi dacă se simt văzuți, auziți și înțeleși.

BIBLIOGRAFIE:

Învățați-I pe copii să fie umili. În: *Ajutor pentru familii* : [on-line], 2017, nr.6 [accesat 07 ianuarie 2024]. Disponibil pe internet la adresa <https://www.jw.org/ro/biblioteca/reviste/treziti-va-nr6-2017-decembrie/invatati-i-pe-copii-umilinta/>

Profesor-psiholog, Mirela Loghin

GASTROFEST

La data de 21 octombrie 2023 a avut loc festivalul „Gastrofest Montan”, ediția a II-a la care au fost așteptați localnicii cu preparate naturale cum ar fi :caș, urdă, unt, miere, porc la proțap, mușchi de porc, cârnați și multe altele; și s-au bucurat de artiști precum Viorica Macovei, Grigore Gherman și ansambluri de dans popular „Florile Ceahlăului”, „Codrii și Florile Stânișoarei” ce au adus voie bună și zâmbete pe fețele participanților.

Un eveniment deosebit de important a fost dăruirea, post mortem, a titlului de cetățean de Onoare a comunei Farcașa părintelui Petroniu Tănase, fost Stareț al Schitului Românesc Podromu din Sfântul Munte Athos, de către primarul comunei Farcașa, Țifui Dumitru Bogdan.

Distracția și veselia au fost pe măsură însă cel mai captivant lucru pentru copii a fost expoziția de animale: iepuri, găini ornamentale, cai, vaci, oi, câini, aduse pentru a fi observate, de fermieri din tot județul Neamț.

Fiecare gospodar ce a expus alimentele

sau animalele pe care le-a expus a fost premiat cu diplome și un rând de aplauze din partea primarului ,dar și a localnicilor care au plecat acasă cu amintiri de neuitat.

La lăsatul serii au fost organizate clasicele focuri de tabără și de artificii ,ce au anunțat sfârșitul evenimentului.

Teodora Petrescu, clasa a XII-a C

CENACLU

Drama unui poet

Privesc de la fereastra unei vechi case
Îngrozit de haosul omenesc
Și am febra unei chinuitoare angoase
Pentru care nu am medicament.

Am sufletul peticit, cicatrizat,
Multe versuri de lirică m-au bandajat,
Dar nu au fost destule ca să vindece
Rana unui poet venit de pe vremuri mistice.

Trăiesc o drama pe care nici nu știu să o definesc,
Mi-aș dori atât de mult să mă înțeleg...
Mă dor toate, inima îmi arde de dezamăire
Căci cine să mai citească acum poezie?

Adelina Alexandroae
Clasa a III-a

Diana Cotrigășanu- a XII a C

Setback

Growing slowly, passing time,
Belonging to bulky landscape,
The light, which makes it look
Like the Sun's shyly reflection
Hooked by an overflowing sea,
Blinds the sight you wished you'd see

After the demise that faithful she
 Brought to your tiresome soundscape,
 When you gave me yours,
 And now you're free.
 But I'm still here, potentially lost,
 It's neither better nor worse
 The path you said would be so long,
 Wondering if you were wrong
 When you said you were the worst.

Sebastian Laurențiu
 Amăuriței
 clasa a XI-a C

Sebastian Laurențiu Amăuriței, clasa a XI-a C

SĂNĂTATEA ÎNAINTE DE TOATE

10 sfaturi pentru a ține răceala la distanță

Răceala este o infecție a căilor nazale și a gâtului foarte des întâlnită de la începutul toamnei până la sfârșitul primăverii. O răceală care durează două săptămâni sau mai mult poate provoca afecțiuni grave precum sinuzita, faringita, bronșita sau chiar pneumonia. În cazul copiilor, complicația cea mai frecventă este otita. De asemenea, pe fondul unui organism slăbit, poate fi reactivat virusul herpesului bucal sau genital.

Iată zece sfaturi care să te ajute să îți păstrezi sănătatea:

1. Spălatul pe mâini este esențial

Răceala se transmite, pe cale aeriană, foarte ușor de la omul bolnav la cel sănătos. Infectarea se face direct prin picături de secreție (tuse, strănut) sau indirect prin obiecte proaspăt contaminate (clanța ușii, prosoape, obiecte de birou, haine etc). Prin urmare, este foarte important să se urmeze cu strictețe regulile elementare de igienă: spălatul pe mâini înainte și după masă, după contactul cu un animal, după ce ai folosit toaleta și după ce ai venit de afară (serviciu, școală sau grădiniță, supermarket etc).

2. *Fructele și legumele, bogate în vitamine*

Consumul de fructe și legume proaspete este un obicei sănătos nu doar pentru a preveni răceala, ci în general pentru a crește rezistența organismului. Bogate în vitamine, minerale și fibre, aceste alimente sunt recunoscute pentru a trata o serie de probleme de sănătate: sistem imunitar slăbit, digestie dificilă, stres, anemie, artrită, astm, oboseală cronică etc.

3. *Sportul ne ferește de boală*

Mișcarea fizică regulată ne ajută pe de-o parte să avem un corp frumos și o musculatură tonifiată, iar pe de altă parte să ne ferim de răceală. Un grup de cercetători americani, de la Centrul de cercetare a cancerului „Fred Hutchinson” din Seattle, a descoperit că exercițiile fizice zilnice previn răceala.

4. *Sauna „ucide” virușii*

Sauna este un loc închis, extrem de călduros, unde transpiri foarte tare. Prin transpirația indusă de aerul cald, organismul elimină toxinele și se purifică. Corpul ajunge la o temperatură de 40 de grade Celsius, asemănătoare unei febre, ceea ce obligă organismul să se apere împotriva agenților patogeni. Prin acest mod, sistemul imunitar se întărește și îi este mult mai ușor să facă față unei posibile viroze. Teoria emisă de oamenii de știință este aceea ca virusilor le este greu să trăiască la o temperatură foarte ridicată.

5. *Somnul te face mai puternic*

Potrivit studiilor de specialitate, lipsa somnului crește sensibilitatea organismului la îmbolnăvire. Substanțele care induc somnul stimulează producția de interleucină, importantă în întărirea sistemului imunitar. Prin somn, corpul elimină toxinele și își ia porția de energie.

6. *Aerul curat întărește sistemul imunitar*

Se știe că aerul curat de munte fortifică organismul. Chiar dacă nu locuiești într-o zonă muntoasă, este recomandat să deschizi în fiecare zi ferestrele pentru a aerisi încăperea în care stai, indiferent că afară este foarte frig.

7. *Consumă multe lichide!*

Aportul mare de lichide te ajută să nu te deshidratezi și mai ales să elimini rapid toxinele din organism. Antioxidanții din sucurile naturale de fructe sau ceaiurile din plante medicinale neutralizează radicalii liberi, fiind vitali pentru rezistența organismului la infecții.

8. *Nu face abuz de alcool!*

În primul rând un consum mare de alcool, pe o perioadă lungă de timp, distruge ficatul. Funcția principală a ficatului este aceea de a acționa ca un filtru pentru toxinele care intră în organism. Dacă acesta este bolnav, germenii rămân în corp și produc infecții frecvente și complicații. De asemenea, băuturile alcoolice deshidratează organismul și favorizează eliminarea vitaminei C.

9. *Echinaceea crește producția de limfocite*

Echinaceea este recunoscută pentru acțiunea fortifiantă asupra sistemului imunitar și pentru prevenirea răcelii. Studii științifice au demonstrat că această plantă protejează organismul împotriva infecțiilor și stimulează producția de limfocite (o categorie a celulelor albe care fac parte din sistemul imunitar și protejează organismul de infecții).

În farmacii sau în magazinele naturiste există o mulțime de produse pe bază de echinaceea: pastile, tinctura, unguent, sirop etc.

10. *Îmbracă haine potrivite sezonului*

Chiar dacă vrei să ai o coafură intactă sau să porți bluze decoltate și sexy, nu trebuie să neglijezi faptul că afară este frig. De asemenea, nu demonstrezi că ești un tip viguros dacă renunți la căciulă și mănuși. Este bine să îți protejezi corpul de temperatura scăzută, căci în această perioadă sistemul imunitar devine mai sensibil.

Farmacist-toxicolog, Dumitru Nastasă

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

Laurențiu Ulici

La Muzeul Național al Literaturii Române București, a avut loc o seară emoționantă de evocări LAURENȚIU ULICI, unul dintre cei mai importanți critici literari ai secolului douăzeci, care ar fi putut împlini 80 de ani. N-a fost să fie! A plecat spre satele cerești relativ tânăr, doar la cincizeci și șapte de ani, în 2000. Plecarea sa, o tristețe, pentru că avea multe de spus și de făcut într-o viață literară în dezintegrare. Dar tot ceea ce a făcut a fost o construcție în spiritul criticii creatoare, căreia i s-a dedicat cu atâta dăruire.

Dispunea de o inteligență diabolică, de o memorie neobișnuită (mémoire d'éléphant, cum ar spune francezii), chiar înfricoșătoare, așa spune, precum și de o incontestabilă intuiție în descoperirea valorilor literare și susținerea lor. Conștient că rolul unui critic este de a ordona, valoric și nu numai, scrierile unei literaturi, el și-a adăugat și rolul de descoperitor și susținător de talente. O făcuse cândva și Lovinescu, dar nu la o asemenea anvergură, și nu cred că greșim dacă accentuăm pasiunea Domniei Sale pentru descoperirea și afirmarea valorilor literare românești. Generația poetică '80 din România, prin cei peste patru sute de poeți notabili, îi datorează enorm în acest sens.

Debutând cu volumul de critică și eseuri „Recurs” (1971), continuând cu „BIBLIOTECA BABEL” (1978), în care apar studii și eseuri de marcă despre Eminescu, Bacovia, Eugen Ionesco, Dostoievski,

Kafka, Bulgakov, Joyce, Malraux, Pavese, Marquez etc., Laurențiu Ulici a împământenit la noi ideea generațiilor și promoțiilor literare. A scris în egală măsură despre șaiszeciști, despre șaptezeciști și despre optzeciști. Din păcate, din proiectul său „Literatura Română Contemporană” n-a desăvârșit decât un volum: „Promoția 70”. Deținând rubrici de critică în reviste de notorietate (Contemporanul, România literară, Luceafărul), devine în anii 80 descoperitor de talente și un fervent susținător al valorilor literare. O voce critică urmărită, ascultată. Fiecare eseu sau portret critic era apreciat pentru claritatea diagnosticului, pentru tonul autoritar al scriiturii, pentru discursul inteligent și pentru comparatismul bine punctat și bine temperat. Acestea s-au concretizat în patru volume cu titlul „PRIMA VERBA” dedicate debutanților, însemnând peste 600 de volume de debut recenzate.

În câteva rânduri, cenzura și-a spus cuvântul și asupra scrierilor lui Laurențiu Ulici. O interesantă antologie de etapă, „Antologia poezilor tineri (1978-1982)”, n-a primit girul apariției din partea cenzurii comuniste și avea să apară după 1990. Marcat de neapariția ei, unde erau antologați poeți cărora le urmărea devenirea, Laurențiu Ulici scria: «Împrumutând un termen cinematografic, voi spune în chip de frază finală că această antologie s-a vrut un stop-cadru al poezilor tineri și al poeziei lor; imaginea unui fragment din istoria culturii poetice românești a cărei semnificație pentru evoluția limbajului poetic se va vădi cu toată claritatea poate abia atunci când fragmentul nu va mai fi decât o clipă, iar consecințele lui vor lumina asupra celor încă nenăscuți, precum steaua eminesciană: „Era pe când nu s-a zărit / Azi o vedem și nu e”... »

O carte monumentală reușește Laurențiu Ulici în „NOBEL CONTRA NOBEL” (2 volume, 1.134 pagini, format academic). Cum se știe, Premiul Nobel consacră în universalitate un scriitor al lumii, fiind considerat penultima instanță, pentru că după asta, singura instanță rămasă este Timpul. Dar nu întotdeauna cei 17 academicieni de la Academia suedeză, au diagnosticat corect. Timpul, marele judecător, a dovedit-o. Cartea propusă de Laurențiu Ulici pare la prima vedere un joc. Dar un joc serios, care transformă totul într-o spectaculoasă antologie de literatură universală. Ideea a pornit de la nemulțumiri provocate de deciziile juriului. Ele, nemulțumirile, spune autorul, „au drept sursă două situații, egal invocate: prezențe regretabile și absențe nedumeritoare.” De exemplu, primul premiu, cel al anului 1901 a fost decernat lui Sully Prudhomme, deși trăiau atunci Lev Tolstoi, Cehov și Ibsen. Sau: în 1919, dacă intuiția juriului ar fi funcționat altfel, premiul ar fi putut fi oferit lui Marcel Proust (a cărui operă a făcut epocă) și nu lui Carl Spitteler. Bref, cartea este o spectaculoasă antologie paralelă, cuprinzând prezentări și texte a o sută de scriitori (poeți, prozatori, dramaturgi) de mare valoare, absenți din palmaresul Academiei Suedeze. Totul impresionant: Tolstoi, Cehov, Trakle, Proust, Rilke, Joyce, Sandbourg, Serghei Esenin, Pessoa, Bulgakov, Virginia Woolf, Eyră Pound, Paul Valery, Pavese, Kazantzakis, Ungaretti, Borges, Yukio Mishima, Aitmatov, Salinger, Ismail Kadare etc. Cinci scriitori români se află în antologia celor care ar fi putut lua acest premiu: I. L. Caragiale, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Eugen Ionescu, Nichita Stănescu, Marin Sorescu. O carte pe care oricare bine sosit în literatură e obligatoriu s-o citească.

A fost o întrunire deosebită, provocată de Varujan Vosganian, o întrunire cu aproximativ 20 de vorbitori-evocatori, în albia unei captivante normalități de apreciere a uneia dintre incontestabilele valori culturale românești.

Daniel Corbu

SONDAJ DE OPINIE

ȘCOALA, O NOUĂ PROVOCARE

Perioada de după 1990 se caracterizează prin schimbări majore în toate domeniile de activitate, dar și prin instabilitate. Învățământul este afectat, pentru că fiecare guvernare a adus schimbări în legislația privind educația. Am fost curioși să aflăm opinia colegilor noștri față de școală. Au răspuns întrebărilor noastre 27 de elevi, cu vârsta între 17 și 18 ani.

Gabriel Ciubotaru
Clasa a III-a

Iată întrebările:

1. *Școala este utilă pentru viața socială și profesională?*

Răspunsurile: Consider că școala te învață să lucrezi în echipă și să comunici eficient; nu chiar (2 răspunsuri); cât de cât, da; foarte puțin; sistemul din învățământ este foarte învechit și ar trebui adaptat zilelor noastre; cu siguranță; doar pentru viața personală, nu și pentru cea socială; școala ne pregătește pentru viitor; da; da, este utilă; mai mult pe plan profesional; într-un anumit fel este utilă pentru pregătirea profesională; doar unele aspecte ale școlii ne ajută în viață; nu în totalitate; de la școală ne putem forma baza cunoștințelor; da, dar într-un procent mic; școala nu reușește să ne pregătească, foarte multe materii sunt exagerate și obositoare; da, găsim situații când trebuie să învățăm să ne descurcăm; școala ajută elevii să se descurce în viață; majoritatea ne vom alege joburi care nu au legătură cu ce am învățat în școală; Școala ajută la dezvoltarea de sine; teoretic, da; școala nu are laboratoare pentru a experimenta practic; școala nu ne pregătește pentru viața socială practică; nu ajută; da, ne modelează personalitatea; da, unele materii ne pregătesc pentru viața profesională.

2. *Școala are legătură cu viața reală?*

Răspunsuri: Da (6 răspunsuri); nu are legătură cu viața reală, pentru că unele informații nu se aplică practic și doar ne încarcă memoria; nu; ne încercăm memoria cu informații inutile, uneori; în mare parte nu, dar unele lucruri sunt utile; nu prea, deoarece nu se fac activități care să ne ajute să scăpăm și de frica de a vorbi în public, sau de a ne exprima opinia; în principiu, are; nu, școala ne obligă să învățăm unele lucruri de care nu vom avea nevoie; oarecum (2 răspunsuri); în viața reală ajută destul de puțin; din punctul meu de vedere, nu; în unele cazuri; da, normal; da, învățăm ca mai apoi să punem în practică; depinde de materie; în general, da; nu; nu mereu; da, ne dezvoltă orizontul profesional; unele lucruri învățate au și aplicabilitate în

viața reală; școala și viața reală sunt total diferite; bine înțeles, cu cât înveți mai bine, cu atât vei ajunge mai departe și vei avea un viitor mai strălucit.

3. Școala oferă șanse pentru viitor?

Răspunsuri: oferă șanse limitate pentru viitor; școala este obligatorie pentru a avea un viitor; da, pentru că mai apoi putem să ne ducem la facultate; cu siguranță; activitățile, voluntariatul, experiențele ne ajută la viitoarele angajări; desigur; da (9 răspunsuri); da, ne oferă o perspectivă de viitor mai sigură; da, dar nu foarte multe; da, dar nu pentru toată lumea; da, făcând ceea ce ne place și ne pasionează; nu prea; da, dar depinde cum profităm de șanse; doar pentru elevii care studiază și au rezultate bune; oferă unele șanse; da, dacă te mulțumești cu puțin; oferă șanse; nu prea, pentru că poți absolvi o facultate și să nu ai un job; într-un procent mic, da; da, îți oferă șansa să intri la facultate și să găsești un job .

4. Școala oferă modele?

Răspunsuri: nu prea oferă modele (2 răspunsuri); da (5 răspunsuri); nu am un model; cred că nu; nu (7 răspunsuri); nu am nici o părere; modele de oameni da, însă profesional mai rar; unii profesori sunt implicați și ne susțin; profesorii de la liceu toți sunt niște modele; foarte puține; depinde; uneori, da; unii profesori; nu tot timpul; uneori, da; din păcate, nu prea sunt modele de urmat.

4. Veniți la școală pentru ca în final să obțineți o diplomă ?

Răspunsuri: normal; da (5 răspunsuri); nu neapărat; eu vin să învăț; vin pentru a aduna cunoștințe; vreau să-mi construiesc un viitor; da, dar și pentru a mă dezvolta ca persoană; nu, vin să mă dezvolt personal; nu (2 răspunsuri); da, vreau să iau bacul și să am diplomă; vin la școală pentru a învăța lucruri noi; în mare parte, da; nu este motivul principal (2 răspunsuri); diploma nu-mi va oferi prea multe beneficii; da, pentru că nu mă pot angaja dacă nu am diplomă; da, dar diploma nu mă ajută prea mult; da și nu; vin pentru a învăța și pentru a -mi face prieteni; vin pentru a acumula informații; asta este scopul meu principal; pentru asta vin la școală, nu vin de drag.

Am observat că părerile sunt împărțite: unii sunt de acord cu școala, cu profesorii, vor să învețe bine ca să reușească în viață, au modele. Au recunoscut unii, că se vor descurca mai greu odată plecați de pe băncile școlii, pentru că viața de elev nu a avut legătură cu cea reală. Cred că multe răspunsuri ar trebui să dea de gândit maturilor. Unii nemulțumiți poate vor găsi soluții la multe din problemele pe care le-au contestat. Așteptăm, peste ani, să auzim de ei că sunt lideri în domeniile în care vor profesa și vor aduce schimbări acolo unde lucrurile nu funcționează corect. Le mulțumim pentru sinceritate. Unele răspunsuri ne-au pus și pe noi pe gânduri. Am observat o anumită teamă de necunoscut. Curaj, dragii noștri colegi! Experimentăm trăind!

Membrii Clubului de Jurnalism

ERASMUS

„Orașul Dublin ca punct de referință pentru dezvoltarea profesională: Leadership în educație prin experiența Erasmus+”

Programul Erasmus+ este un program de schimb și cooperare în domeniul educației, formării, tineretului și sportului, finanțat de Uniunea Europeană. Unul dintre obiectivele sale este să ofere oportunități de mobilitate internațională pentru elevi, personal didactic și profesioniști din domeniul educației.

În perioada 31.07-5.08.2023, am participat la cursul de formare profesională, din cadrul proiectului Erasmus + Consorțiu CCD Neamț, cu titlul *Effective School Leadership: Implementing Continuing Learning for All*, organizat de Europass Teacher Academy, din Dublin- Irlanda.

Participarea la proiectul Erasmus cu tema „*Effective School Leadership: Implementing Continuing Learning for All*”, în Dublin, mi-a oferit oportunități unice de a explora și înțelege practicile de conducere educațională dintr-un alt context cultural și sistematic. Acest tip de experiență a contribuit la dezvoltarea abilităților de leadership, la îmbunătățirea înțelegerii interculturale și la creșterea capacității de

adaptare la diversitatea învățământului european.

În Dublin, ca și în alte orașe europene, există oportunități de a interacționa cu cadre didactice, directori și alți profesioniști din domeniul educației. De asemenea, toți participanții la proiect au beneficiat de resursele educaționale locale și au explorat diferite abordări și strategii de leadership educațional aplicate în școlile și instituțiile din Irlanda, dar și din alte țări europene.

Dublin, capitala Irlandei, este un oraș bogat din punct de vedere cultural și istoric, oferind o experiență captivantă pentru cei care îl vizitează. Iată câteva aspecte ale experienței culturale pe care le-am întâlnit în Dublin:

1. Istorie și Patrimoniu:

Castelul Dublin: Oricine vizitează Dublin ar trebui să facă o oprire la Castelul Dublin, un simbol istoric al orașului, cu rădăcini care se întind pe parcursul a mai multor secole.

Trinity College: O instituție academică de prestigiu, fondată în 1592, găzduiește Cartea de Kells, un manuscris ilustrat extraordinar.

2. Arhitectură:

Temple Bar: Un cartier vibrant, renumit pentru clădirile sale istorice, străduțele pavate și atmosfera sa culturală.

Catedrala Saint Patrick: O capodoperă a arhitecturii gotice, construită pe locul unde se spune că Sfântul Patrick a botezat locuitorii Irlandezi în secolul al V-lea.

3. Muzică și Artă:

Sesiuni de muzică tradițională: Dublin este faimos pentru sesiunile sale de muzică tradițională în pub-uri, unde muzicienii locali împărtășesc pasiunea pentru muzica irlandeză.

Galeriile de artă: Galeria Națională de Artă și Galeria de Artă Irlandeză găzduiesc colecții impresionante de artă, de la lucrări clasice la cele moderne.

4. Literatură și Scriitori:

Muzeul Literar Dublin: Oricine este interesat de literatură va aprecia acest muzeu care celebrează bogata moștenire literară a orașului.

Traseul literar James Joyce: Dublin este orașul natal al lui James Joyce, iar un traseu literar vă poate duce prin locurile menționate în opera sa.

5. Evenimente Culturale:

Festivalul de Literatură Dublin: Un eveniment anual care aduce laolaltă scriitori, poeți și cititori pentru a sărbători cuvântul scris.

St. Patrick's Day: Celebrarea națională a Irlandei, marcând ziua Sfântului Patrick, este plină de paradă, evenimente culturale și activități festive.

6. Bucătărie și Pub-uri:

Culinary Corner: Dublin are o scenă culinară în plină expansiune, cu restaurante care îmbină tradiția culinară irlandeză cu influențe internaționale.

Pub-urile tradiționale: Vizitarea unui pub tradițional irlandez este esențială pentru a experimenta atmosfera primitoare și pentru a savura mâncăruri locale și o bere Guinness autentică.

Dublin este un oraș prietenos și plin de viață, oferind o combinație fascinantă de istorie, artă, muzică și cultură contemporană. Este locul perfect pentru a explora diversitatea și bogăția culturii irlandeze.

Experiența participării la acest curs de formare, s-a dovedit a fi o adevărată experiență culturală, ce a contribuit la dezvoltarea personală prin îmbunătățirea abilităților lingvistice și totodată la dezvoltarea unor relații de prietenie la nivel internațional. Aș repeta la infinit această experiență, deoarece consider că a avut un impact semnificativ asupra vieții mele, atât din punct de vedere profesional, cât și personal! Este adevărat! **Erasmus schimbă vieți, și deschide mintea!**

Profesor, Anca Mădălina Țebrean

NOI, DESPRE NOI

CENACLUL „FLACĂRA” REDIVIVUS

Data de 6 noiembrie, a. c., a fost începutul manifestărilor dedicate împlinirii a 70 de ani de la înființarea Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca. Un prilej potrivit pentru a povesti „tinereții în adidași” despre personalitatea lui Adrian Păunescu, fondatorul, în 1973, a Cenaclului „Flacăra”. În 1970 Adrian Păunescu a plecat cu o bursă în America și a fost uimit de spiritul de libertate și de protest al tinerilor de acolo. El spunea că „nu suntem niște infirmi, că nu ne lipsește glanda libertății și a responsabilității”. Așa a înființat Cenaclul „Flacăra”. A plecat la drum cu câțiva prieteni: poeții Dorin Tudoran și George Stanca, actorii Ion Caramitru și Florian Pittiș, cântărețul Gil Dobrică. Au venit apoi marii poeți Nina Cassian, Nichita Stănescu, Geo Dumitrescu, Ioan Alexandru. Comunicarea lirică luase startul, acestor artiști adăugându-li-se în scurt timp alți

confrăți dornici să transmită mesaje care zăceau în cărți necitite de nimeni. Adrian Păunescu era doritor de larmă. Aduna oamenii la cenaclu cu megafonul, cu a peluri radiofonice, cu afișe. Și lumea venea în număr uluitor de mare. Adolescenții îl adorau, pentru că vorbea pe limba lor și pentru că le oferea muzică folk și rock de calitate. Poezia marilor poeți români și străini era recitată la

unison, împreună cu maestrul. Nici când România nu a fost atât de culturalizată ca în acea perioadă. Tudor Gheoghe cânta fără teamă „A fugit pe sub fereastră/ Rusul cu Moldova noastră”. Se recita „Doina” lui Eminescu, „Mistrețul cu colți de argint” a lui Doinaș, „Monologul puiului de vulpe” a lui Evgheni Evtușenco, poem cu mesaj subversiv. Păunescu avea curaj. Deschidea uși să ajute pe cei în suferință, urla, protesta. Nu admitea refuzuri, nici replici. Soluționa tot ce-și propunea să realizeze. Scria ode „conducătorilor iubiți”, dar și poezii ca „Trezii-vă” și „Sapă de lemn”. El nu a criticat niciodată sistemul, ci derapajele celor de la conducere și neajunsurile economice. A fost întotdeauna de stânga. Când a publicat poezia „Analfabeților”, a devenit deranjant pentru „conducătorii iubiți”. A urmat busculada de pe stadionul din Ploiești, când s-a

intrerupt curentul din cauza furtunii și se pare că tinerii s-au călcat în picioare căutând ieșirea. A fost interzis și cenaclul și apariția revistei „Flacăra”. Păunescu a fost un mare poet, un mare jurnalist, descoperitor de talente și patriot. Mircea Vintilă, Vasile Șeicaru, Grupul „Ecou”, Grupul „Partaj”, Tatiana Stepa, Ștefan Hrușcă, Nicu Alifantis, Alexandru Zărnescu, Victor Socaciu, sunt doar câteva nume pe care Pănescu le-a făcut celebre. A compus poezii memorabile pentru acești artiști, care, la rândul lor, le-au pus pe muzică. Astfel de cântece au fost cântate de o sală întreagă la Borca, împreună cu Cătălin Popovici & trupele lui folk și de Marius Coșerariu, Elena Ropotoaia, Cosmin Caia & grupul „Eu cred”. Cântăreții ne-au purtat prin istorie cu repertoriul lor, dar au interpretat și cântece de dragoste. Melisa Apalaghiței, o mică actriță în clasa a V-a a recitat emoționant. Cu siguranță, spectatorii au plecat acasă mai sensibili, poate au și fredonat pe drum așa cum am făcut-o eu. Ne-am întors înapoi cu mulți ani, ne-am redescoperit tinerețea și amintirile.

Cu grupul „*Eu cred*” am legat o prietenie pe veci. Muzica unește spiritele, topește animozitățile, și bucură. Am experimentat încă o dată în acest an bucuria. Și nu l-am uitat nici pe prietenul nostru comun, Ion Asavei, căruia i s-au dedicat versuri.

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

Balul bobocilor

O expresie populară românească zice așa: „Toamna se numără bobocii”.

Specific fiecărui început de an, are loc „Balul bobocilor”, un prilej de sărbătoare pentru toți elevii din liceu.

Astfel, pe 28 octombrie 2023, are loc așteptatul eveniment la Liceul „Mihail Sadoveanu”, Borca. Cei de clasa a XII-a pregătesc „calea” celor de clasa a XI-a, „bobocii”, căutând sponsori, ornând spațiul, Căminul cultural din Borca, și

făcând numeroase repetiții pentru dansuri și cu echipele care au participat.

Tematica balului a fost „Moulin Rouge”, iar membrii organizatori au rămas plăcut surprinși, fiind respectată în totalitatea, ținuta și culorile impuse.

Prezentatorii, Denisa Nistor și Ionuț Tincă, au fost cei care au îndrumat cele șapte echipe pe scenă pentru realizarea probelor artistice, pentru a câștiga cei mai buni. Acestea fiind: prezentarea în rime a partenerului, proba de mimă, proba artistică personalizată și proba de cultură generală.

Mulți spectatori, multă agitație și emoții, dar și invitați de seamă, cum ar fi: jurații: Ana-Maria Gheorghiasa, Cosmina Maxim, Gina Tudosă, Gheorghe Carază, Iulian Tanasă și Iulian Maxim. Dar juriul a mai fost format și din elevi ai liceului: clasa a XII-a C: Gherman Diana și Carază Ruben, clasa a XII-a B: Tocilă Bianca și Norocel Silviu, clasa a XII-a A: Aruștei Adela și Butnaru Remus.

Miss și Mister boboc au fost numiți, în acest an, Meclea Denisa și Măhălău Marius, iar Miss și Mister popularitate, Roxana Tofan și Alexandru Denis.

Balul a fost încheiat printr-un frumos foc de artificii.

„Bravo, copii, mi-a plăcut foarte mult, ați organizat balul foarte ingenios și creativ!” – Profesor, Bordianu Oana.

Ruben Carază, clasa a XII-a C

Ateliere creative

Într-o lume plină de tehnologie și agitație, multă lume caută căi de a se relaxa, cum ar fi creativitatea pusă în aplicare.

În liceul nostru au avut loc ateliere creative, unde au luat parte elevi din liceu și de la gimnaziu, activitățile s-au desfășurat în sala de clasa a 10-a C, unde ne-a îndrumat doamna profesoară Candrea Teodora, care a luat parte cu noi la majoritatea atelierelor.

Elevii au văzut cum se creează jucării hand-made și au și învățat ceea ce au văzut, s-au jucat cu cubul Rubik, fetele au fost învățate să se machieze și să-și împletească părul și au jucat șah. Au luat parte peste 100 de elevi, dar cu toate acestea ne-am simțit toți foarte bine, ne-am distrat, am învățat lucruri noi și am comunicat mult unii cu alții, ne-am făcut prieteni noi.

La plecare toți participanții au primit un mic cadou, un semn de carte, creat manual și cu mult drag de elevii clasei a X-a C și a XI-a A.

A fost o zi interesantă, copiii s-au obișnuit cu lucrul în echipă, pe lângă activitățile de la ateliere, aceștia au învățat să aibă răbdare și să fie înțelegători.

Mihaela Ciubotă, clasa a X-a C

Alte evenimente:

- Pe data de 8 noiembrie s-au comemorat cadrele didactice și elevii trecuți la Domnul, care au învățat la liceul Borca. La inițiativa profesoarei Maria Lungu, de ani de zile grupuri de elevi participă la biserica din Borca la Te deum și recunoașterea mormintelor celor care nu mai sunt.

-În luna septembrie s-a constituit la clasa a X-a C Clubul de lectură, în prezența unor cadre didactice și bibliotecari. S-au decernat și diplomele de absolvire a cursului de jurnalism Mihaelei Ciubotă, Rebeca Luca, Gabriele Pipirigeanu.

UMOR

Musai să mă cumițesc. Frigul ăsta m-a făcut să ajung la concluzia că o să rezist în iad.

La ora de engleză profa zice:

- Cine –mi spune cum se zice la pisică în engleză are un 10. Se ridică un elev și spune:

- Ză cat!

- Bravo, ai 10! Dar cine îmi spune cum se zice la cățel în limba engleză are 2 de 10.

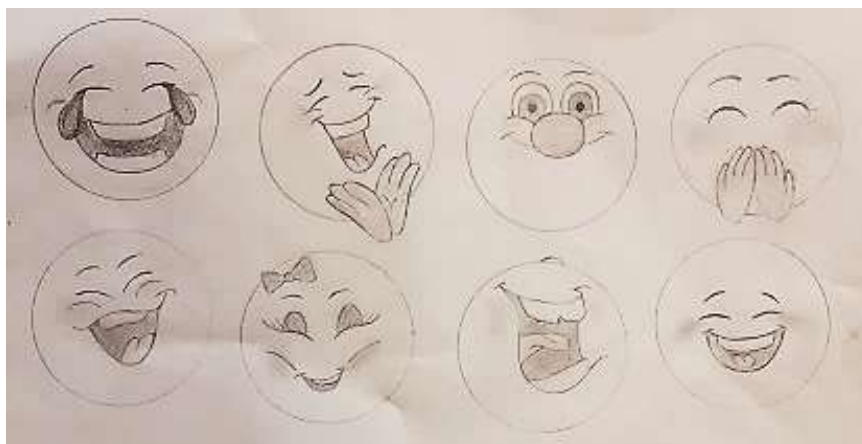
- Ză dog!

- Bravo, ai 2 de 10! Dar cine-mi spune cum se zice la căldură are media 10 pe tot anul.

- Ză duf!

Și o vorbă de geniu:

„Este mai bine să mergi singur, decât să mergi cu „turma” într-o direcție greșită!”

Membrii Clubului de jurnalism

Colectivul de redacție:

Bibliotecar, Iolanda Lupescu
Diana Cotrigășanu, clasa a XII-a C
Ruben Carază - clasa a XII-a C
Cristina Popescu – clasa a XII-a C
Teodora Petrescu– clasa a XII-a C

Tehnoredactare - membrii Clubului de Jurnalism Borca și
bibliotecar, Despina Gheorghiu

Corectură și design

- Bibliotecar, Despina Gheorghiu
- Profesor, Gheorghe Caraza

Paginare

- informatician, Petre Bordianu
- profesor, Liliana Chirilă

ISSN 2601 - 5110
ISSN-L 2601 - 5110